

SoftwareBus

Windows 10

HCC Windows 10
Kick-off Event
28 mei 2015

Handel uit China
Startersgids voor Gimp
Alles via VoIP, ook mobiel?
TiPisch Rhino - Schijfopruiming
HCC Windows 10 Kick-off Event
ALV 2015 & Terugblik op de Compufair

2015 **3**

hcc!CompUsers
systemen en applicaties

Officieel orgaan van *hcc!CompUsers* interessegroep

Inhoud

- 1 Voorpagina
- 2 Bij de voorplaat
- 2 Voorwoord
Clemens Schellens
- 3 Algemene Leden Vergadering 2015
Frans Dijkhoff
- 4 Terugblik CompUfair 18 april
René Suiker
- 5 Alles via VoIP, ook mobiel?
Ruud Uphoff
- 6 HCC Windows 10 Kick-off Event
Henk van Andel
- 8 Tablets, deel 1, de iPad en iOS
Hein van Dijk
- 9 Colofon
- 10 Foto-excursie in Wageningen
Isja Nederbragt
- 13 Startersgids voor Gimp
Hein van Dijk
- 16 GigaHits 2015-3
Henk van Andel
- 18 Websites maken met 'Webnode'
René Suiker
- 20 Handel uit China
Wessel Sijl/Rob de Waal Malefijt
- 24 TiPisch Rhino - Schijfopruiming
Rein de Jong
- 26 Zoekboek Linux
Hein van Dijk
- 27 Recensie Zoekboek Linux
Hans Lunsing
- 29 Simpel sorteren in Word (2010)
Kees van der Vlies

Bij de voorplaat

Donderdagavond 28 mei vond bij HCC het Windows 10 Kick-off Event plaats. Dit event kon rechtstreeks worden gevolgd op de site van HCC. Ruim 1000 mensen hebben de livestream bekeken. Een groot succes dus! Kon je toen niet kijken? Geen probleem, je kunt hem nog steeds terugzien. Ruim 4000 kijkers gingen je voor. Op GigaHits 2015-3 staat de off-line versie, met als voordeel dat het geluid nog wat verbeterd is.

Voorwoord

Ondanks mijn beschadigde gehoor, door veelvuldig en onbeschermd viool studeren, geniet ik nog steeds geweldig van muziek. De continue piep in mijn linker oor is daarvoor blijkbaar - en gelukkig - geen grote belemmering.

Als 'music lover' gaat er voor mij natuurlijk niets boven live. Klassiek in het Concertgebouw, bij voorkeur met het gelijknamige orkest en jazz of pop in een kleinere zaal, waar het contact met de muzikanten beter tot z'n recht komt. Maar in combinatie met een drukke baan en vrijwilligerswerk, wordt er vanzelfsprekend het meeste thuis geluisterd. Het liefst zo realistisch mogelijk ...

Alweer dertig jaar luisterde ik naar dezelfde, grotendeels zelfgebouwde, installatie. Als gevolg van de geboorten van onze kinderen, de opbouw van een flink organisatieadviesbureau en het volgen van enkele opleidingen, kwam het er steeds minder van.

Maar de laatste paar maanden zit ik 's avonds met een biertje en de laptop op schoot aan mijn speakers gekluisterd. Het wordt steeds later ... zo erg dat ik de installatie door de week maar uit zet, zodat ik op het werk nog te genieten ben.

Mijn platenspeler (ja ja, ik speel óók nog platen) bracht al jaren een flinke brom voort. Mijn platenverzameling stond daardoor werkeloos in de kast. De oorzaak, zo dacht ik, moest in de voorversterker zitten. Ik kreeg de geest en raadpleegde Marktplaats. Altijd leuker immers, om een ingespeeld tweedehandsje te vinden. Dus op naar Haaksbergen. Een mooie Krell KSP 7b voorversterker. Speelt ondanks zijn ouderdom de sterren van de hemel. Vereist wel een halve kerncentrale; je houdt je hand er niet op, zo heet.

Van het een kwam het ander: een CD-loopwerk, en nog een, een DAC (digitaal analoog omzetter), een digital lens (die de digitale gegevens weer netjes op tijd in een rijtje zet), nóg een voorversterker (een Tag McLaren, zo mooi, die kun je niet laten glijpen ...), een eindversterker die mee-aangeboden werd, nieuwe kabels en - last but not least - een prachtige set Von Schweikert-speakers. Allemaal tweedehands, koopjes min of meer; alles bij elkaar durf ik het bedrag aan de meesten echter niet meer te noemen. Maar klinken dat het doet!

Ik heb dat wel vaker, u ook? Jaren koop ik niets en ben ik tevreden met wat ik heb, en dan ineens is het hek van de dam. Er ontstaat een soort koopgekte die - gelukkig tijdelijk - maar moeilijk te beheersen is. Of het geluidsapparatuur, foto-uitrusting, gereedschap of computerspullen betreft, alles passeert een keer de revue. Zo was ik ooit volstrekt bezeten van multimeters. Wat moet je in 's hemelsnaam met vijf multimeters? Nou ja, ach, zolang het beperkt blijft tot eens in de dertig jaar ...

En ik loop alweer achter met mijn platen en CD's. Hoewel het vinyl zich in een nieuwe schare fans mag verheugen, échte geluidsliefhebbers stappen over op streamen ... en verkopen aan mij hun verouderde apparatuur ;-)). Die streamingkwaliteit doet niet meer onder voor plaat of CD, geen last van krassen of CD-rot en het bespaart een hoop ruimte. Zo kunnen we straks misschien volstaan met één koopgekte: die van digitale apparatuur, eens in de dertig jaar.

Clemens Schellens
voorzitter.

Je wilt ook wel eens iets schrijven in de SoftwareBus? Dat kan. Graag zelfs!

Neem contact op met:
redactie@compusers.nl

Sluitingsdatum volgend nummer:
27 augustus 2015

Algemene Leden Vergadering 2015

Frans Dijkhoff

Om 12.30 uur opent voorzitter Clemens Schellens de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn geen ingekomen stukken en/of mededelingen. Het verslag van de ALV 2014 wordt met enkele opmerkingen in de marge vastgesteld, evenals het Algemeen Jaarverslag 2014 van de secretaris. De te bespreken stukken waren ter kennisneming beschikbaar op de website en in het programmaboekje, en geven geen aanleiding tot opmerkingen.

Nu komt het financiële gedeelte aan de beurt. Penningmeester Marco Steen geeft op een aantal posten een toelichting, waarna de kascommissie, die bij monde van Jurriaan Nijkerk de bevindingen meldt. Met lovende woorden over het beleid van onze penningmeester wordt geadviseerd het bestuur decharge te verlenen, en met een warm applaus stemt de vergadering hiermee in.

Vervolgens licht de penningmeester de begroting voor het komende jaar en het voorstel voor de contributie voor 2016 toe. Ook hiermee stemt de vergadering na enkele opmerkingen en vragen in. Tot slot komt de benoeming van de nieuwe kascommissie aan de orde. De huidige leden, Bertus Erkemeij, Gerard Vink en Jurriaan Nijkerk zijn bereid deze rol wederom een jaartje te vervullen en door applaus stemt de vergadering ermee in.

Hierna bespreekt de voorzitter de uitkomsten van de strategie-discussie van de Kaderdagen; hij stelt voor extra investeringen te doen in de vereniging en niet expliciet aan te sturen op groei van de vereniging. Overigens kan extra groei wel een gevolg zijn van de extra investeringen. Na een levendige discussie met twee amendementen - werken aan inkomstenkant en aandacht voor de thuisleden - gaat de vergadering met dit voorstel akkoord.

Dan het activiteitenplan: dit zal bestaan uit de jaarlijks al gebruikelijke activiteiten en de uitwerking van de

nieuwe strategie. Misschien kan een aantal activiteiten al opstarten in het komende jaar en anders gaan die zeker van start na de jaarlijkse kaderdag in september.

Aan de orde zijn een aantal voorstellen van het bestuur. Het eerste behelst de aankoop van opslagruimte op een industrieterrein bij De Bilt voor de opslag van diverse materialen, ter vervanging van de nu gehuurde opslagruimtes in Nieuwegein en Wijk bij Duurstede. De penningmeester licht dit toe en laat met een rekenmodel zien dat, zeker gezien de lage rentestand, aanschaf van het onroerend goed (ca. € 35.000 vrij op naam), goedkoper is dan doorgaan met de huidige constructie. Ook is het efficiënter in tijd en reiskosten, met wegens de opslag in Wijk bij Duurstede. Het berekende voordeel is ca. € 750 per jaar, oplopend tot boven de € 1.000 na verloop van tien jaar.

Het tweede voorstel betreft de toekomst van de ProgrammaTheek BV. Met ingang van dit jaar zullen we belasting moeten afdragen; dit zal ertoe leiden dat het netto resultaat in 2016 ca. € 5.000 lager uitvalt. Het voorstel van het bestuur om alle activiteiten die bij ProgrammaTheek zijn ondergebracht, over te hevelen naar de vereniging CompUsers en vervolgens de BV op te heffen, maakt nogal wat los in de vergadering. Na een intense, opbouwende discussie besluit de vergadering een werkgroep in te stellen die de problematiek zowel financieel als juridisch tegen het licht gaat houden en hiervan op de ALV 2016 een advies zal uitbrengen.

Het derde voorstel omvat Beleggen van het kapitaal van CompUsers. Omdat bij de huidige rentestand de opbrengsten van onze spaartegoeden laag zijn, wil het bestuur kijken naar andere vormen, die de opbrengsten kunnen verhogen. Het bestuur stelt voor een werkgroep samen te stellen om deze zaken te onderzoeken. De vergadering gaat hiermee accoord en de werkgroep zal haar bevindingen in de ALV 2016 doen.

Het volgende punt op de agenda is Ontwikkelingen HCC/CompUsers. In oktober 2014 zijn gesprekken gestart tussen het interim-Hoofdbestuur HCC en ons bestuur omtrent de al jaren slepende kwestie van de contributieafdracht. Deze gesprekken hebben nog niet tot resultaat geleid. Het

bestuur ziet het nu als zijn taak de gesprekken met het Hoofdbestuur van de HCC te hervatten, en te streven naar een evenwichtige oplossing en goede samenwerking met de HCC. Daaartoe vraagt de voorzitter de vergadering het bestuur te mandateren de contributieclaim aan de HCC kwijt te schelden. Na een levendige en uitvoerige discussie besluit de vergadering akkoord te gaan met het hervatten van de besprekingen met de HCC om tot een constructieve oplossing en goede samenwerking te komen. Echter, daarnaast besluit de vergadering het bestuur geen mandaat te geven tot kwijtschelding van de claim. De vergadering wil hierover, nadat het resultaat van de verdere besprekingen bekend is, zelf het laatste woord hebben in de ALV van 2016 of in een tussentijds te beleggen extra ALV.

Tot slot rest nog de (her)verkiezing van de bestuursleden.

Aftredend waren dit jaar René Suiker (vice-voorzitter); Leen van Goeverden (lid en voorzitter AC) en Frans Dijkhoff (secretaris). Allen hebben zich herkiesbaar gesteld en worden met algemene stemmen herkozen. Om ca. 14.00 uur sluit Clemens de vergadering. Dit jaar jammer genoeg zonder de gebruikelijke Apples, maar wel met een Windows 10-versie in het verschiet.

Naschrift: Zoals gebruikelijk, is in de eerste bestuursvergadering na de ALV de taakverdeling binnen het bestuur besproken. Dit heeft geleid tot de volgende taakverdeling:

Clemens Schellens, *voorzitter*
René Suiker, *vice-voorzitter*
Marco Steen, *penningmeester*
Frans Dijkhoff, *secretaris*
Jos van den Berge, *lid*
Leen van Goeverden, *Evenementen- en Activiteitencommissie**

* In verband met drukke privé-omstandigheden worden de taken van Leen op interim-basis voorlopig waargenomen door Christ van Hezik.

Zowel Marco Steen (aftredend 2016) als Frans Dijkhoff (aftredend 2017) hebben aangegeven niet meer verkiesbaar te zijn. Het bestuur is daarom naarstig op zoek naar een nieuwe penningmeester in 2016 en een nieuwe secretaris in 2017.

Wilt u uw steentje bijdragen, meld u dan per e-mail aan bij onze voorzitter, voorzitter@compusers.nl.

Terugblik op de CompUfair

René Suiker

Op 18 april jl. was er weer een één van de drie jaarlijkse bijeenkomsten in het intussen zo vertrouwde H.F. Witte Centrum te De Bilt. De dag stond natuurlijk vooral in het teken van de Algemene Ledenvergadering (ALV), waarover elders in dit nummer uitgebreider wordt bericht, maar daarnaast was deze goed bezochte bijeenkomst ook om andere redenen de moeite waard.

Zo waren er natuurlijk weer de nodige lezingen, o.a. natuurlijk over Windows 10, waarover ook elders in dit nummer nog veel meer geschreven staat. Maar ook is er uitgebreid ingegaan op Linux, rondom UEFI, de opvolger van het BIOS.

Veel belangstelling voor Rein de Jong's lezing over Windows 10

Daarnaast vanuit het Platform Muziek maar liefst twee lezingen, die luxe hebben we lang niet gekend. Ook verzorgde het Platform Video een lezing over LightWorks. Verder was er de grote zaal met alle Platforms present, onze gastgroeperingen en een uitgebreide demonstratie van Domotica. Kortom van alles te zien, plus natuurlijk de mogelijkheid

Volle zaal bij Hans Lunsing over UEFI en Linux

om antwoorden en tips te verkrijgen. Want bezoekt u zo'n bijeenkomst, schroom dan niet om uw vragen te stellen. Hoe ingewikkeld of hoe gemakkelijk ook, wij vinden het heel leuk om u daarbij te woord te staan. We weten vast niet alle antwoorden, maar samen komen we vaak wel een heel eind. En domme vragen bestaan niet ...

En niet te vergeten, er waren ook nog workshops. Onze gewaardeerde secretaris liet de mensen zelf oefenen met allerlei in Windows (7, 8, 10) ingebouwde utilities, uiteraard voorzien van de nodige uitleg en begeleiding.

En zelf had ik twee sessies over Excel en de draaitabellen. De eerste sessie was nog te vroeg en daar liep het niet storm, voor de tweede sessie was het kaartjes trekken. Ik had er al een keer een artikel over geschreven, maar blijkbaar was dat nog niet overtuigend genoeg. Bij de workshop kwam iedereen erachter dat het eigenlijk helemaal niet moeilijk is. En dat was de bedoeling.

Dan hadden we nog een zaal, speciaal ingericht rondom het thema UBUNTU Studio. Dit is een speciale uitvoering van de Linux variant Ubuntu, waarbij de focus sterk ligt op muziek, fotografie en video. Dit werd uitgebreid gedemonstreerd aan de hand van verschillende programma's die hier deel van uitmaken.

Uiteraard was de informatiebalie weer bemand. Die is er altijd en onopvallend doen ze hun best om alle vragen te beantwoorden, onze discs en gadgets te verkopen en iedereen de weg te wijzen. En uiteraard was er de disc van de dag verkrijgbaar. De disc van de dag is heel handig, want daar staan alle lezingen en presentaties van de workshops

op, plus vaak nog vele extra's. En, leuk voor de echte Hollanders onder ons, hij is gratis voor alle bezoekers van lezingen en/of workshops. Als blijk van waardering dat u de tijd heeft genomen ons te bezoeken.

Ook was de redactie aanwezig, zoals gebruikelijk. En ook daar lichten we graag toe hoe we te werk gaan en wat

erbij komt kijken om uw lijfblad telkens weer op tijd bij u op de mat te krijgen. En wat u zoal kunt doen als u zelf wilt bijdragen. We zouden in dat opzicht best nog wat mensen kunnen gebruiken, maar dat geldt voor meer plaatsen in de vereniging. Tenslotte doen we alles voor en door de leden, als echte vereniging. En als u wel goede ideeën heeft voor een artikel, maar zelf niet direct de kennis heeft of de vaardigheden om een artikel te schrijven, schroom dan ook niet om de redactie te raadplegen. Want misschien dat er in teamverband een artikel tot stand kan komen dat iemand individueel niet had kunnen realiseren. En dáár zoeken we natuurlijk naar. Al met al was het een zeer geslaagde bijeenkomst. Tegenwoordig evalueren we direct na afloop en er was werkelijk geen wanklant te horen geweest. Veel bezoekers, maar zonder dat je over de hoofden moest lopen of heel lang moest wachten op een antwoord, was het gezellig druk. Als u geweest bent, herkent u zich hier vast in.

Overleg binnen het Platform DigiVideo

Als u niet geweest bent, hoop ik dat u inziet dat u iets gemist heeft. Maar dat hoeft niet onoverkomelijk te zijn, want in september organiseren we weer een CompUfair en dit keer weer in de Megavariant. Dat wil zeggen, alle zalen, veel HCC-groeperingen te gast en ook wat commerciële partijen met interessante aanbiedingen. Het zijn in feite de HCC-dagen in het klein, zoals het ooit begon.

Dit alles weer op onze vertrouwde locatie in De Bilt, op zaterdag 26 september. Maar daarover meer in de volgende SoftwareBus.

● Alles via VoIP, ook mobiel? ●

Ruud Uphoff

Klassieke vaste telefonie is voor mij iets uit de technische middeleeuwen. Alles gaat al sinds 2007 met VoIP. Als je mij belt kom je aan mijn oor via CheapConnect. Bellen naar vaste nummers doe ik via VoipBuster, terwijl bellen naar mobiel door mijn FRITZ!Box toch gewoon naar mijn telefonieaanbieder CheapConnect wordt gestuurd. Maar hoe is dat vanaf je mobiel?

Over het gebruik van de FRITZ!Box en VoipBuster is in het verleden genoeg verteld, dat gaan we hier niet herhalen. Op de site van collega-auteur Rein de Jong kun je alles nog eens nalezen of er juist voor het eerst aan beginnen: <http://www.reindejong.nl/telefonie-bijna-gratis-over-internet>

Is de belbundel koppelverkoop?

Stel, je hebt, zoals ik had, honderd belminuten, voor slechts € 3,- per maand. En je ontdekt dat je het afgelopen jaar gemiddeld drie minuten per maand gebruikte, dus 36 minuten voor € 36,-, dus € 1,- per minuut. Welke aanbieder is zo belachelijk duur? Had ik die gesprekken buiten de bundel gevoerd, voor dertig ct/min, dan was ik € 10,80 kwijt geweest. Er gaat dus € 25,20 naar de virtuele vuilnisbak. Een vuilnisbak waarin KPN niet schroomt te graaien! Kortom, ik wil geen belbundel!

Helaas kom je bij de meeste aanbieders niet onder die overbodige bundel uit. De enige aanbieder van sim-only zonder opgedrongen belbundel is nu nog T-Mobile, nadat KPN per 1 mei 2015 Hi de nek heeft omgedraaid. Met name Hi had een zeer gedifferentieerd aanbod van databundels, en de mogelijkheid geen belbundel te nemen.

Ik heb nog net zo'n abonnement en daar zit KPN tot 15 mei 2017 aan vast. Maar daar hebben jullie niets aan.

Hoe lonend is VoIP vanaf je mobiel?

Bedenk dat je die belminuten meestal alleen binnen Nederland kunt gebruiken. Je kunt de grootte van die bundel baseren op het aantal minuten dat je met andere mobiele nummers belt. Voor bellen naar vaste nummers is VoipBuster goedkoper en die kun je bovendien gebruiken om naar vaste nummers in het buitenland te bellen.

Via WLAN is het helemaal spotgoedkoop. Daar kun je namelijk je smartphone als extra toestel aan de FRITZ!Box hangen. AVM heeft daarvoor een kant en klare app, genaamd FRITZ!App Fon. Die je vanaf Google Play of iTunes kunt installeren.

Ben je niet thuis, dan kun je de app van VoipBuster installeren, die is ook voor meer exotische merken telefoons beschikbaar: http://www.voipbuster.com/mobile_voip

Bedenk wel dat je dan ook je databundel aanspreekt als je niet aan gratis Wi-Fi hangt. De kosten? In het ongunstigste geval 653 kB per minuut. De app is ook gewoon beschikbaar via de gebruikelijke bronnen.

Klanten van voormalig UPC, nu Ziggo geheten, kunnen de UPC Phone App installeren. Handig, want daarmee is je vaste lijn van UPC gratis via internet een extra toestel. Je hoeft bij afwezigheid dus nooit door te schakelen naar je mobiel.

Mobiel bellen naar mobiel

Ook dat kan via de databundel. Bij de meeste moderne telefoons is die mogelijkheid al ingebouwd, maar het werkt niet echt goed. Een app die wel goede prestaties

levert is Zoiper, gratis te installeren vanuit Google Play of iTunes.

Je hebt nu eerst een account nodig bij een VoIP-provider en, zoals gezegd, dat is bij mij CheapConnect. Daar kun je een gratis extra account zonder nummer nemen. De belkosten komen ten laste van je hoofaccount en je kunt dus alleen uitbellen, geen gesprekken ontvangen. Bij CheapConnect kun je gewoon je mobiele nummer registreren voor nummerherkenning. Je krijgt een onbestaanbaar nummer als gebruikersnaam. Het mooie van Zoiper is dat je het kunt configureren om het toetsenbord van de smartphone over te nemen.

Veel meer mogelijkheden

Maar er zijn ook alternatieven voor VoipBuster die geen 'free days' leveren, maar wel extreem goedkoop zijn in het bellen naar mobiele nummers. De goedkoopste die

ik tegenkwam was CallPirates, waar je naar mobiel belt voor 2,4 ct/min., maar wel met een starttarief van 4 ct per gesprek. Al deze sites zijn duidelijk van dezelfde eigenaar en er is een alternatieve app waarin je ook VoipBuster kunt gebruiken en een keuze kunt maken tussen alle providers uit deze zelfde stal: MobileVOIP. Niet door mij getest, maar het proberen waard.

Samengevat

In veel gevallen is de belbundel een duur onding. Als er Wi-Fi beschikbaar is, kun je veel goedkoper bellen met VoIP en naar het buitenland bellen kan veel goedkoper via de databundel. Bel je bijna niet met je smartphone, iPhone, etc., maar ben je voornamelijk bezig met internet, dan is de belbundel gewoon een legitieme vorm van afpersing.

● HCC Windows 10 Kick-off Event ●

The making of ...

Henk van Andel

Op 28 mei, stipt om 20:00 uur, begon het anderhalf uur durende HCC Windows 10 Kick-off Event. De eerste HCC ervaring met een live stream via internet. En meteen een succes! Tijdens de live stream keken minstens 1.000 mensen. Binnen enkele dagen hadden nog eens 4.000 mensen de opname op YouTube bekeken. En dat gaat nog steeds door. Organisatorisch en technisch liep het allemaal op rolletjes, al zijn er wel 'verbeterpuntjes'. Lees hieronder wat zich in het HCC live-stream-theater achter de coulissen afspeelde.

Initiatief en opzet

De eer van het initiatief komt geheel toe aan Daan Hermsen van ons verenigingsbureau. Hij had al meer vernieuwingen bij HCC geïntroduceerd, onder andere de HCC-app. Er werd een ambitieuze doelstelling vastgesteld van 1.000 kijkers tijdens de live stream. En dat werd ook realiteit, mede dank zij de ruime promotie via HCC en veel groeperingen.

De opzet was een anderhalf uur durende live stream met twee presentatoren en twee Windows 10-experts.

De presentatoren waren Daan Hermsen en Rob Coenraads, de hoofdredacteur van PC-Active. De experts waren Ger Stok en Martin Bekelaar. Zij waren ook de 'motor' achter een aantal lezingen over Windows 10 en nemen ook het voortouw bij de komende Windows 10-lezingen en 'install parties' die HCC zal uitrollen zodra Windows 10 officieel door Microsoft wordt gelanceerd. Dat zal zijn op 29 juli a.s.

Zo'n causerie van vier personen doe je niet even uit de losse pols. De heren hadden dit vooraf terdege voorbereid onder regie van Daan. Het gehele verloop was in een script vastgelegd. De live stream kon na de geplande anderhalf uur keurig op tijd worden afgesloten.

De 'studio'

HCC heeft inmiddels een ruime ervaring met live webinars van lezingen. Maar voor een live stream met meerdere camera's en microfoons komt toch wat meer kijken. Bij de technische realisatie moest op een aantal punten worden geïmproviseerd met beschikbare middelen, deels geleend van Comp-Users.

De 'studio' bestond uit een hoek in het HCC-verenigingsbureau. Rond een tafel werd verlichting aangebracht en er

V.l.n.r.: de heren Bekelaar, Stok, Hermsen en Coenraads

werden drie camera's opgesteld: een camera voor het overzicht, een camera gericht op de presentatoren en een camera gericht op de experts. Ieder had zelf een microfoon. Hoe dit eruit ziet, zie je hierboven.

Op de tafel stond een grote monitor waarop vragen van de kijkers groot werden weergegeven; de vragen konden vooraf en tijdens de live stream worden gesteld en werden ook tijdens de live stream beantwoord. Hier is druk gebruik van gemaakt.

Buiten de vier personen die in beeld kwamen, was er nog een uitgebreide staf aanwezig voor ondersteuning: geluidsregie, beeldregie, verzamelen en doorsturen van vragen, monitoren van het resultaat (de live stream zoals zichtbaar voor het publiek).

En een aantal personen van het verenigingsbureau heeft de sessie met veel belangstelling nauwlettend gevolgd. Nee, zij waren er niet voor het applaus dat aan het eind spontaan opklonk. De gehele opstelling was wat instabiel, er moest uiterst voorzichtig omheen gemanoeuvrerd worden. Maar het bleek te voldoen tot na de live stream.

Beeld

Er is gebruik gemaakt van een Logitech HD-webcam voor het overzicht, een eenvoudige JVC video-camera en een eenvoudige Chinese video-camera.

De webcam heeft een USB-interface en biedt dus een digitaal beeld aan. De beide video-camera's werden verbonden via HDMI. Dat is digitaal, maar computers kunnen niets met een HDMI-ingangssignaal uit een camera. Hiervoor werden enkele 'digitizers' ingezet.

Het beeld van de webcam was full HD (1920x1080). De beide video-camera's waren ook full HD, maar via de HDMI-interface kwam daarvan door uiteenlopende oorzaken slechts een beperkte resolutie beschikbaar. Desondanks zijn er nauwelijks opmerkingen geweest over de beeldkwaliteit.

Er was nog een beeld: het scherm van de Windows 10-laptop die tijdens de live stream werd gebruikt. Ook die had een HDMI-uitgang en werd via een digitizer verbonden. Degenen die een lezing met webinar hebben meegeemaakt, zullen veel van de hierboven beschreven zaken herkennen.

Het gebruikte mengpaneel

Geluid

Iedere spreker kreeg zijn eigen microfoon. Er moest wel wat geïmproviseerd worden om het benodigde aantal microfoons te mobiliseren. Per saldo had ieder een wat andere microfoon met evenveel klankkleuren.

De microfoons waren verbonden met een mengpaneel waarop de sterkte van iedere microfoon kon worden geregeld. Het mengpaneel stuurde het gecombineerde signaal via een USB-uitgang naar een pc. Op zich een standaard studio-opstelling. In het begin was het geluidsniveau niet uniform en over het geheel genomen te zwak. Na ca. 20 minuten hadden we dit euvel grotendeels onder de knie.

Het lastigste was echter een videocamera waarvan het geluid onverwacht via HDMI regelrecht in de live stream terecht kwam. Afhankelijk van welke camera in de stream was geselecteerd en wie er sprak, gaf dit een wisselend 'hol' geluidsniveau. Dit kon tijdens de live stream niet worden aangepast, omdat daarvoor de stream onderbroken zou moeten worden.

OBS en YouTube

Voor de live stream was gekozen voor YouTube. Iedereen met een voldoende uitgebreid account kan gratis van de uitstekende YouTube live streamservice gebruik maken. Het aantal personen dat de live stream kan volgen is bij YouTube vrijwel oneindig.

Alle beelden en het geluid kwamen samen in een snelle pc. Om het signaal van drie camera's en het scherm van een laptop tot één beeld te reduceren, is nog een beeldregie nodig.

De oplossing van dit probleem was het programma OBS: Open Broadcaster Software. Een gratis open source programma, dat veel mogelijkheden biedt. De combinatie van OBS en YouTube biedt een gratis live streamplatform, waarvoor bij commerciële aanbieders een vermogen moet worden neergeteld.

OBS biedt de mogelijkheid om flexibel een aantal scenario's te definiëren. Dat kan bestaan uit een van de camera's respectievelijk laptopscherm of een collage van meerdere hieruit. Door een simpele klik op een scenario wordt bepaald welk beeld naar de live stream wordt gestuurd: de beeldregie!

Het resultaat

Dit was voor HCC de eerste ervaring met een live stream. En het was meteen ook een succes, dank zij de voorbereidingen en de goede samenwerking tussen het HCC-verenigingsbureau en een aantal HCC-vrijwilligers. Het smaakt naar meer!

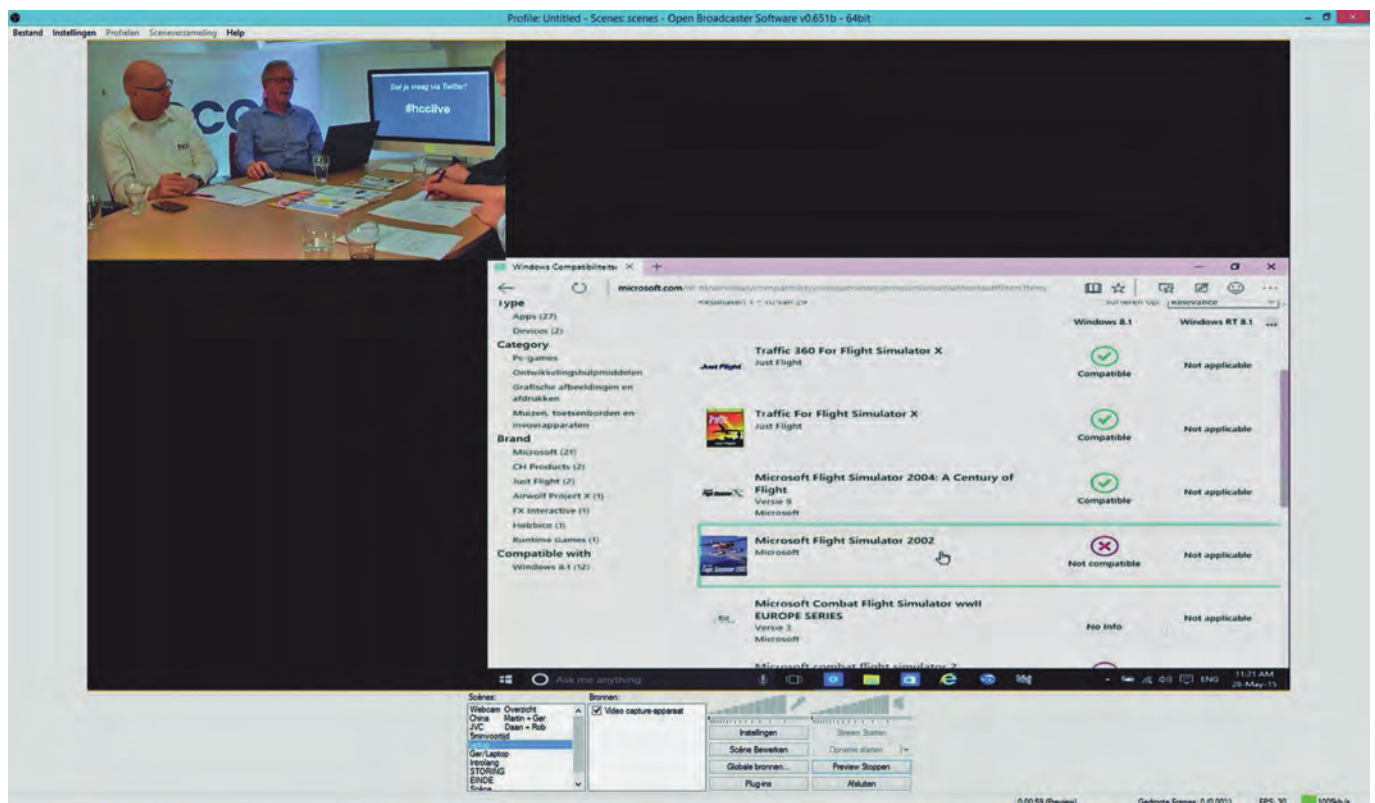
OBS, het streamingprogramma

Uiteraard is het gebeuren uitgebreid geëvalueerd en zijn een aantal verbeterpunten vastgesteld. En die zijn met redelijk beperkte middelen voor HCC realiseerbaar.

Het belangrijkste is verbetering van het geluid. Essentieel zijn daarbij een betere instelling van de geluidsniveaus vooraf, betere microfoons en de mogelijkheid om tijdens de live stream het resultaat te kunnen beluisteren. En uiteraard te voorkomen dat een videocamera 'illegaal' geluid produceert.

Een tweede punt is de studio. Om alles zorgvuldig voor te bereiden, moet deze ruim vooraf beschikbaar zijn. En de opstelling moet voldoende ruim en stabiel zijn, zodat er geen dingen omvallen of ongelukken kunnen gebeuren. Als HCC van het live streamen regelmatig gebruik gaat maken ('HCC-tv'), is een vaste opstelling ideaal. Dat zou per saldo de voorbereiding enorm vereenvoudigen.

Ook het beeld van de camera's is voor verbetering vatbaar. Maar dat kan een prijzige aangelegenheid worden, terwijl het rendement voor HCC beperkt is.

Met het scherm van de beeldregie wordt bepaald welke beelden 'live' gaan en welke op de achtergrond blijven

● Tablets, deel 1: de iPad en iOS ●

Boekbespreking door Hein van Dijk

Tablets zijn momenteel populairder dan pc's. Dat zien we ook bij boeken over tablets. Er is een hausse aan nieuwe titels verschenen, zo veel dat het niet doenlijk is al die boeken in één keer te behandelen. We beginnen daarom met de iPad, of liever, met de software iOS, want daar gaan de boeken over. Daarna volgt Android en dan Windows en Ubuntu, als daar tenminste voldoende materiaal voor te vinden is.

Basisgidsen

Er is een ruime keuze aan boeken over de iPad. Dat heeft niet alleen te maken met de populariteit ervan, maar ook met de regelmatige verschijning van nieuwe versies van iOS, iets om op te letten bij de aanschaf van een boek. Zo is er van het boek *Basisgids tips en trucs voor de iPad* (deel 1 en 2) (ISBN: 978 90 5905 039 6) van visualsteps.nl alweer een nieuwe uitgave: *Basisgids Tips en trucs voor de iPad met iOS 8 en hoger* (ISBN: 978 90 5905 270 3). Slim om de toevoeging 'en hoger' te gebruiken, maar er is natuurlijk geen garantie dat hogere versies op iOS 8 blijven lijken, al is dat wel waarschijnlijk. Zulke 'visuele' gidsen zijn handig, maar dat bijna alles in plaatjes wordt uitgelegd en een grote letter wordt gebruikt, betekent wel dat er veel papier nodig is. Je kunt ook zeggen: weinig informatie per vierkante meter papier. De glossy gids op A4-formaat is 230 pagina's dik. In de kleurige plaatjes wordt aan de linker-kant aangegeven op welke knoppen getikt moet worden. Lijnen wijzen naar de plaats op het scherm waar deze knoppen zich bevinden. Het boek is vooral geschikt voor lezers met een relatief sterk visueel geheugen. En de iPad bedienen met het boek erbij gaat hier ook het gemakkelijkste. De hoofdstukken behandelen: Algemene opties en instellingen, E-mail, Surfen, Tips voor diverse apps, Foto en video, Entertainment en

diverse communicatiemiddelen, zoals Berichtencentrum, Facebook, Twitter, FaceTime en Flipboard.

Het iPad boek

Van *Het iPad boek* (ISBN 978 90 4303 159 2; 5^e editie) van Pieter van Groenewoud c.s. zijn intussen al vijf edities verschenen. Dat wil niet zeggen dat eerdere edities onbruikbaar zijn omdat ze verouderd zijn. Zoals Apple het iOS in stapjes verbetert, zo wordt dit boek bij elke nieuwe editie lichtjes aangepakt. Het boek richt zich op de handigste en leukste functies in iPads met iOS 7. Om te beginnen is de bediening van de iPad belangrijk, net als een heldere uitleg van alle functies, menu's en instellingen. Naast de basishandelingen besteedt dit boek de nodige aandacht aan het werken met tekst, internetinstellingen, iTunes, het afspelen van media, iCloud, leuke apps en de App Store. De vele praktische tips en kleurenillustraties maken dit boek onmisbaar voor iedere iPad-bezitter! Het boek bevat de volgende hoofdstukken: H1 Aan de slag, H2 Basishandelingen, H3 Verbinding maken met internet, H4 Werken met tekst, H5 Nog meer functies, H6 Internet, Safari en Mail, H7 iTunes, H8 iCloud, H9 De programma's, H10 Media afspelen en bekijken, H11 iTunes Store, H12 Meer programma's, H13 Problemen en oplossingen. Het boek is net zo dik als het vorige, maar in A5-formaat. Het bevat relatief meer tekst, dus meer informatie.

iPad voor beginners

Dit rijk geïllustreerde, maar ook rommelige boek, is uitgegeven door iCreate (fnl.nl/icreate), een uitgever van tijdschriften, waaronder iCreate en iPad. Het boek zal niet in de boekhandel te verkrijgen zijn, want het heeft vreemde ISBN 1234567891234. Behalve de vele plaatjes, waarvan je je soms afvraagt wat het nut ervan is, is er ook veel tekst, maar dan wel met het kleinste lettertype. Als handleiding voor iemand met goede ogen kan het boek misschien nog nut hebben. Hoewel de titel het wel suggereert, is het boek niet geschikt voor beginners. Vanaf iPad 2, iOS 7. De handleiding bestaat uit zeven afdelingen, te weten: introductie, instellen, aan de slag (bespreking van de basisprogramma's), de volgende stap (bespreking van geavanceerde features), iLife & iWork en iPhone.

Haal meer uit je tablet

Dit boek is een uitgave van de Consumentenbond. In 2013 verscheen een eerdere uitgave, *Haal meer uit je tablet* en daarin werden zowel iOS 7 als Android behandeld. Nu zijn er twee aparte edities verschenen. Dit boek wijst de weg binnen het iOS-besturingssysteem (iOS 8): het vertelt hoe u belangrijke zaken instelt, aan de slag gaat met de browser en het gedrag en uiterlijk van uw iPad personaliseert. Met veel aandacht voor foto's en video's en het afspelen van muziek en films. Er wordt ook een link gegeven naar 'Inclusief 14 handige online-instructievideo's': www.consumentenbond.nl/tablet/extra/videos-haal-meer-uit-je-tablet/. Tot mijn verbazing waren deze video's gratis te bekijken. Ze zijn wel kort, wat minder handig is. Op de site vindt u nog veel meer nuttige informatie en u kunt er de eerste achttien pagina's downloaden. Het boek kopen wordt zo een bijna overbodige luxe. Het is het meest objectieve en (uiteraard) minst commerciële boek, meer geschikt om door te lezen terwijl de iPad naast u ligt. Speciale aandacht gaat uit naar e-mail, contacten en de agenda; veel tips over het opslaan, archiveren en bewerken van foto's en video's, en informatie om uw privacy te beschermen en uw tablet te beveiligen.

En er is meer: de Consumentenbond verlengt op ons verzoek haar actie waarbij u via het gratis nummer 0800-6161 op werkdagen een gratis mini-gids voor tablets kunt bestellen (OP=OP) met tips voor en info over iOS en ook Android, testen, ruimte creëren op je tablet, alles over privacy, inclusief tips om spiekende apps te bestrijden, tablet personaliseren, batterij sparen, beveiligen, en onmisbare apps: van bankieren tot het weer.

Gratis Minigids Tablets
Vol informatie, tests, tips en apps om (nog) meer uit je tablet te halen

Minigids 4

Gratis Minigids

Vraag gratis aan

Colofon

De SoftwareBus is het officiële periodiek van de Vereniging CompUsers en verschijnt zes keer per jaar, steeds vergezeld van de GigaHits: een DVD-ROM met geselecteerde software. Uitgever: ProgrammaTheek BV.

Artikelen

De SoftwareBus bevat veelal bijdragen van onze leden. Daarnaast werkt CompUsers samen met andere computerbladen. Auteurs die voor de SoftwareBus schrijven geven impliciet toestemming om hun artikelen door te plaatsen in deze bladen. Uiteraard gebeurt dit met vermelding van auteur en bron, en eventuele vergoedingen hiervoor komen ten goede aan de auteur(s). Indien u als auteur bezwaar hebt tegen doorplaatsing, ontvangen we toch graag uw bijdragen voor de SoftwareBus. Uw standpunt in dezen wordt uiteraard gerespecteerd.

Abonnementen

Het jaarabonnement kost voor niet-leden van CompUsers en HCC € 26,50, inclusief verzendkosten binnen Nederland. Leden en donateurs van CompUsers en leden van HCC krijgen € 9,00 korting. Bij betaling door middel van automatische incasso wordt € 2,50 korting gegeven.

Verzendkosten: voor verzending buiten Nederland, maar binnen de EU: € 6,00 en buiten de EU: € 12,00. Wijzigingen van tarieven worden ten minste twee nummers tevoren in het colofon gemeld. Losse nummers: € 5,-. Voor visueel gehandicapte abonnees is gratis een elektronische versie beschikbaar.

Aanvragen: redactie@CompUsers.nl

Abonneren en bestellen: www.CompUsers.nl/eshop

Een abonnement wordt aangegaan voor een periode van één jaar, tenzij bij het aangaan expliciet een andere termijn is overeengekomen. Na afloop van deze periode wordt het abonnement verlengd voor onbepaalde tijd. Beëindiging van het lidmaatschap van de vereniging CompUsers of HCC betekent niet automatisch dat het abonnement wordt opgezegd.

Een abonnement kan op ieder moment worden beëindigd; daarbij geldt een opzegtermijn van drie maanden, tenzij de abonnee een langere termijn aangeeft. Opzeggen kan uitsluitend via de abonnementenadministratie van CompUsers, dus niet via de HCC. De contactgegevens staan hieronder bij Adresmutaties. Na opzegging wordt het abonnementsgeld herkend op basis van het aantal verzonden nummers. Hierbij worden de ledenkorting en de verzendkosten wel berekend, maar niet de eventueel ontvangen korting voor automatische incasso. De abonnementenadministratie is niet telefonisch bereikbaar, maar is te bereiken via een contactformulier op de website www.CompUsers.nl, en per mail: abonnementen@CompUsers.nl en per post: CompUsersabonnementen, Postbus 23, 5100 AA Dongen, Nederland. Vermeld a.u.b. duidelijk uw naam en adres en, indien HCC-lid, uw HCC-lidmaatschapsnummer.

N.B.: De abonnementenadministratie is niet gekoppeld aan de HCC-administratie. Als de abonnee inmiddels geen HCC- of CompUserslid meer is, geldt voor de verlenging de niet-ledenprijs.

Betalingen

Bij voorkeur via automatische incasso onder vermelding van de abonneenaam en het abonnementsnummer. Bij niet-tijdige betaling wordt een aanmaning verzonden; hiervoor geldt een toeslag van € 2,50. Bij betaling anders dan via automatische incasso geldt een betaaltermijn van één maand na verzending van de factuur/acceptgirokaart. Bij overschrijding van de betalingstermijn wordt de toezending van de SoftwareBus onderbroken totdat de betaling binnen is. Niet verzonden nummers geven geen recht op restitutie in geld of anderszins.

ING-bankrekeningnr. IBAN: NL13 INGB 0000 206202 BIC: INGBNL2A t.n.v. ProgrammaTheek BV

Adresmutaties

CompUsersleden: mailen naar abonnementen@CompUsers.nl
HCC-leden: ga naar www.hcc.nl/contact en volg de aanwijzingen.
Voor overigen: mail naar abonnementen@CompUsers.nl het oude en het nieuwe adres.

Advertenties

Informeer bij de redactie: redactie@CompUsers.nl

Redactie

René Suiker, hoofdredacteur
Rob de Waal Malefijt, eindredacteur
Ger Stok, grafisch coördinator
Isja Nederbragt, auteur

Opmaak: DTP-team CompUsers

Henk van Andel, Henk Heslinga, Harry van Mosseveld, Ger Stok, Rob de Waal Malefijt

Druk: Senefelder Misset, Doetinchem

Ontwerp opmaak: Okker Reclame, Veenendaal

Ontwerp omslag: FIR&E, Wageningen

● Foto-excursie in Wageningen ●

Isja Nederbragt

Ieder jaar organiseert Digifoto, samen met HCC!Apeldoorn, een foto-excursie op locatie. Dit jaar is gekozen voor de Rijnhaven van Wageningen. Daar waren we dan ook op zaterdag 30 mei 2015 met een groep enthousiaste fotografen.

Foto: Wessel Sijl. Groothoek (10 - 20 mm) en polarisatiefilter.

De keuze viel op deze plek omdat er veel te zien is en er voor iedereen wat van zijn gading te vinden is, zoals (lichte) industrie, de uiterwaarden, een mooi gerestaureerde steenfabriek en het natuurgebied De Blauwe Kamer. Het weer speelde een positieve rol, zodat de lunch in de open lucht geen probleem opleverde.

De omgeving

Er is in Wageningen een kleine, maar belangrijke, overslaghaven. Deze haven is via een kanaal vanuit de Rijn bereikbaar en er komen grote binnen- vaartschepen hun lading lossen. Langs dit kanaal loopt een wandelpad, dat helaas bij een hek eindigt. De haven heeft zowel aan de westelijke als aan de oostelijke zijde kaden waar gelost wordt.

Doordeweeks is er volop bedrijfsactiviteit, met veel vrachtverkeer en lawaai van de hijskranen. In het weekend ligt de haven er rustig bij. Fotografen kunnen dan ongestoord hun gang gaan. Het blijft wel oppassen geen stap achteruit te doen zonder te kijken, want overal eindigt de kade in water. Zonde van het fototoestel als je daarin valt.

Vanuit de haven is de schoorsteen van een gerestaureerde steenfabriek zichtbaar. Daar bivakkeren nu de scouting en diverse kunstenaars; ook is er nog een heel klein haventje direct bij de Rijn. De steenfabriek is bereikbaar via een natuurgebied of door de uiterwaarden van de Rijn. Rondlopende koeien en paarden zijn het enige obstakel onderweg. Iets verder weg en goed met de auto bereikbaar ligt het natuurgebied

de Blauwe Kamer. De meeste fotografen fotografeerden eerst in de haven en na de lunch in een van de beide natuurgebieden. Voor elk was er wat wils, zowel voor beginnende fotografen als voor gevorderden.

En dan was er natuurlijk het weer met zijn prachtige wolkenluchten. Die wolken spelen een belangrijke rol in vele foto's.

Een keur aan onderwerpen

Zoals uit de beschrijving al duidelijk wordt, waren er fotografische onderwerpen te kust en te keur. Velen kozen vooral voor onderwerpen in de haven. Schepen, hijskranen, zandhopen, vele details. Maar er waren ook oude muren, al dan niet met schaduw of graffiti.

Foto: Rinus Alberti. Details met vaste lens (ca 70 mm)

Een enkeling, zoals uw auteur, richtte zich vooral op de natuur, met nadruk op de luchten.

Niet alleen was er veel te kiezen in onderwerpen, ook hebben diverse fotografen een stijl gekozen die de manier van hun fotograferen een accent geeft.

Foto: Isja Nederbragt. Panorama met de iPad.

Een stijl die wordt bepaald door een vaste lens, een telelens, een groothoeklens 10-20 mm, het gebruik van een (goedkoop, Chinees) polarisatiefilter - zie elders in de SoftwareBus - zwartwit en zelfs het gebruik van de smartphone (nou ja, bij gebrek aan een smartphone: gebruik van de iPad), panoramafoto's en nog veel meer. Door al die keuzes in onderwerpen en stijlen ontstaat een reeks van heel verschillende foto's. Je zou niet zeggen dat al die fotografen op dezelfde plek zijn geweest.

Details of overzicht

Als je de haven nadert valt op hoe imponerend de ruimte van de haven is. Dat heeft te maken met de haven zelf, de redelijk lage gebouwen erom heen, maar ook met de natuur en de uitzichten over de natuurgebieden. Al snel, en zeker als je er rondloopt, worden allerlei details zichtbaar. Details die de fotograaf het foto toestel tevoorschijn

Foto: Jos van den Berge. Detail in zwart-wit.

doen halen. Details rondom en op de binnenvaartschepen, lijnenspel, schaduw en licht, wolken die in de haven weerspiegelen. Te veel om op te noemen. En loop je verder, de natuur in, dan zie je nog meer moois, zoals een heel ruim rivierlandschap. De wolkenluchten geven het bijzondere accenten, de boterbloemen wuiven in de wind en kleuren het landschap geel. Details zijn er in de bloemen, de rivier, een zeil-

Foto: Richard Morgan. Haven aan de Rijn.

boot, maar ook de elektriciteitspalen die onder de graffiti zitten. Wat wil je nog meer als fotograaf en als liefhebber van industrie en natuur?

Keuze uit lenstypes

Voor een aantal fotografen was deze excursie dé gelegenheid om erop te oefenen alle foto's in een eenduidige stijl te maken. Niet alleen het onderwerp is daarbij punt van aandacht, maar ook de manier waarop dat onderwerp in beeld wordt gebracht. Iedere keuze creëert zijn eigen beelden. Het is iets wat fotografen natuurlijk al lang weten, maar oefening baart kunst.

Met een vaste lens kun je niet in- of uitzoomen. De fotograaf moet lopen om het onderwerp goed in beeld te krijgen - en daarbij in de haven uitkijken niet in het water te vallen. De verhouding van voorgrond en achtergrond vraagt extra aandacht. Met een groothoeklens vraagt de voorgrond aandacht; zijn daar geen details, dan ontstaat er leegte. De

fotograaf met een groothoeklens moet dicht naar zijn onderwerp toe om die leegte op te vullen.

Dus om een van die koeien in de uiterwaarden op de voorgrond te krijgen, moet je naar die koe toe. En dat moet je maar durven!

De iPad die ik gebruikte maakt beelden met dezelfde

Foto: Richard Morgan. Niet bang om dichtbij te komen.

brandpuntsafstand als mijn compact-camera, 24 mm. Dat weet ik dan ook weer, want dat kon ik nergens vinden.

Een telelens werkt weer heel anders. Die haalt voor en achtergrond naar elkaar toe, alsof er niets tussen ligt.

Foto: Jos van den Berge. Zwart-wit, andere hobbyisten op de Rijn

Foto: Hans Lunsing. Binnenhaven vanaf de uiterwaarden. Met zoomlens.

Daarvoor heb je wel ruimte nodig, dus vanuit de uiterwaarden de haven fotograferen, dat gaat uitstekend als je ver kunt inzoomen.

De afbeeldingen bij dit artikel illustreren die verschillende benaderingen en hun effecten. Foto's om naar te kijken en om van te leren. En foto's die uitnodigen om in het gebied bij de Haven van Wageningen te gaan fotograferen.

Nieuwe ontwikkelingen

De keuze voor fotograferen met de smartphone (voor mij de iPad) maakte ik niet voor niets. Smartphonefotografie maakt een enorme ontwikkeling door, de foto's worden steeds scherper en

smartphone meer kunt doen dan alleen een selfie maken en zo ja, wat je er dan meer mee kunt doen. En natuurlijk ook hoe het met bewerken van de foto's zit, op de smartphone zelf en met bijvoorbeeld Gimp.

Nabewerken

Fotograferen in een bepaalde stijl geeft een specifiek beeld. Vaak is daarvoor het bewerken van die foto nodig. Bovendien vragen foto's sowieso om nabewerking, zeker als ze in het RAW-formaat zijn gemaakt. Iedere fotograaf heeft zo zijn voorkeur voor een programma dat hij daarvoor gebruikt, zoals *Gimp*, *Photoshop Elements*, *IrfanView*, *Picasa* en nog vele andere.

De laatste jaren komen daar dan honderden apps op de smartphone bij. Met die programma's kiest de fotograaf zijn uitsnede, past het beeld aan, maakt een keuze voor kleur of zwart-wit, of kiest voor (verregaande) manipulatie.

En ten slotte komt dan de vraag of de foto wordt geprint, en zo ja, op welk papier, of de foto wordt opgenomen in een presentatie en dus op een beeldscherm wordt en dus op een fotoboek wordt opgenomen. Of misschien is de foto niet mooi en wordt hij afgekeurd en weggegooid.

DigiFoto kiest voor het afdrukken van een aantal foto's in dit artikel en voor het opnemen in een presentatie op de *CompUfair* van september 2015.

Conclusie

Het was een uitstekende foto-excursie. Het is ongelooflijk hoeveel verschillende beelden er zijn gemaakt, passend bij de keuze van de fotograaf. Ik heb uitgelegd hoe dat zo gekomen is.

Smartphone-fotografie

Deze techniek houdt in dat je foto's maakt met een smartphone of tablet en ze er ook op bewerkt. De kwaliteit van de smartphone-camera wordt steeds beter, ook de bestandsgrootte neemt toe, tot ongeveer 8 MB in sommige smartphones van nu. De foto's op mijn nieuwe iPad zijn ongeveer 3200 x 2400 pixels groot. Een panoramafoto is ongeveer 7300 x 3000 pixels. Nergens kan ik vinden hoe het technisch zit. Maar via een omweg kom je wel achter wat zaken. Een op een iPad genomen foto laat in Lightroom zien (via de exif-gegevens) dat de lens een brandpuntsafstand van 3,3 mm heeft. Dat kan ook haast niet anders, het apparaat is zo plat zodat er nauwelijks ruimte is voor meer. Het levert foto's op die vergelijkbaar zijn met $f=24$ mm (full frame). En zonder vertekening. Je vraagt je af wat de software allemaal doet met die afbeelding. Er zijn allerlei aanvullende 'gadgets' te koop, zoals tele- en groothoeklenzen. Googelen op 'iPad-lens' levert vele soorten op. Zo'n lens klem je op de smartphone. De selfie-stok kennen we inmiddels, en er zijn ook apparaten waarmee je de tablet kunt vastzetten op een statief. Handig voor als je wilt filmen met de tablet.

Foto's bewerken doe je op de smartphone, niet op de computer, want dan is het geen smartphone-fotografie meer. Er zijn ontzettend veel apps die je daar bij helpen. Voor ieder merk smartphone en besturingssysteem en versies daarvan werken ze anders. Het is zoeken tot je iets vindt wat je bevalt. Veel apps zijn gratis, maar tonen dan vaak veel reclame. Wil je dat niet, neem dan een koopversie. Inmiddels worden er ook veel cursussen in smartphone-fotografie gegeven, op internet, maar ook bij fotografieopleidingen.

Er zijn vele mogelijkheden om je foto's de wereld in te sturen, vaak zelfs direct vanuit de (bewerkings)app, via Facebook, Flickr, Instagram. Je bent niet de enige, miljoenen foto's worden per dag wereldwijd gedeeld. Let wel op wat je doet, want in feite geef je jouw foto vrij. Wil je de foto's op je computer verzamelen: die herkent de smartphone als fototoestel, een kwestie van kopiëren. Met een SD-adapter zet je de foto's van een camera op de smartphone of tablet. Gebruik je Apple, dan kun je smartphone, tablet en Mac via Bluetooth synchroniseren. Bij andere merken en besturingssystemen kan dat ook, via Bluetooth en Wi-Fi. Wil je smartphone-foto's bekijken? Ga naar naar o.a.: www.nicobrons.nl > iPhone Art > Gallery. Of googel op iPhone art of smartphone art.

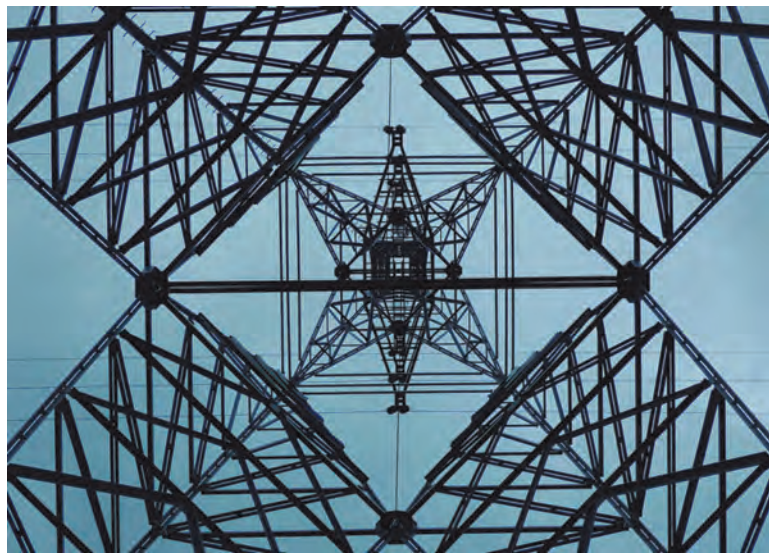

Foto: Hans Lunsing. Ingezoomd naar boven, op de uiterwaarden.

groter van bestand en de verwachting is dat het de compactcamera gaat vervangen. Een groot voordeel is dat je hem altijd bij je hebt. Het is de toekomst dus. Ik wilde uitproberen of je met de

Foto: Isja Nederbragt. Op de uiterwaarden. Met iPad gemaakt en op de iPad bewerkt.

Startersgids voor Gimp

Hein van Dijk

Gimp (inmiddels versie 2.8) is een open source beeld- en fotobewerkingsprogramma dat zich kan meten met de beste op dit gebied.

Toch wordt Gimp, hoewel het gratis is, in Nederland nog weinig gebruikt.

Wellicht omdat er voor Gimp nog geen volledige Nederlandse handleiding is.

Er was zelfs voor starters geen korte handleiding voor Gimp 2.8 beschikbaar, tot nu!

Bent u starter en wilt u Gimp gaan gebruiken, dan hoop ik u over de drempel te helpen met deze korte handleiding. Daarin komen vooral zaken aan de orde die u niet gemakkelijk zelf kunt ontdekken of waarbij u de mist in kunt gaan, terwijl u ze, naar mijn ervaring, ten minste moet kennen om redelijk vlot met Gimp te kunnen omgaan.

Resolutie, canvasgrootte en lagen.

Houd rekening met het aantal pixels in de hoogte en de breedte van de foto's of de lege, nieuwe afbeelding die u gaat bewerken en met de eisen waaraan het eindproduct moet voldoen. Dat laatste is soms lastig, er heerst hier een kleine babylonische spraakverwarring. Wilt u het fijne ervan weten, zoek dan op de Engelse en de Nederlandse Wikipedia naar resolutie, dpi, dots per inch, ppi, display resolution, pixel density. Zie ook: www.dpiphotography.com/dpi2.htm. Gimp spreekt bij resolutie van afbeeldingsgrootte, en bij afdrukresolutie alleen van ppi, pixels per inch. Een inch = 2,54 cm. Anderen gebruiken dpi, of ppi en dpi door elkaar. Standaard zijn de ppi in de hoogte en breedte gelijk aan elkaar. Voor standaard drukwerk, zoals de SoftwareBus, is de maximum waarde 300 dpi (hogere waarden hebben geen zichtbaar effect meer, en verhogen alleen de bestandsgrootte. Uit kwaliteitsoogpunt accepteert de redactie (en de drukker) geen lagere waarde dan 175 dpi. Let bij foto's op de hoogte/breedte-verhouding, anders kan een deel van de foto wegvallen. Wenst u een kwaliteit van minimaal 254 dpi (= 100 dots per cm) voor een foto van 10 bij 15 cm dan heeft u minimaal 1000 x 1500 pixels nodig. Aanpassing van de afdrukresolutie kan via Afbeelding > Afdrukresolutie. U ziet dan wat de afmetingen worden. Let er ook op dat de lange zijde correspondeert met de horizontale as van Gimp, draai anders de afbeelding 90 graden voordat u hem inlevert bij de fotocentrale. (Soms gebeurt het draaien daar automatisch.) Let op de grootte van het canvas. Dat wordt na openen van een foto of blanco afbeelding automatisch gemaakt en is te zien als u alle lagen onzichtbaar maakt door op de oogjes te klikken. Het canvas bepaalt, na exporteren (zie volgende alinea), de grootte van de afbeelding. De canvasgrootte kunt u aanpassen in het menu 'Afbeelding'. Op het canvas liggen een of meer lagen. Dat zijn foto's, zelfgemaakte afbeeldingen, teksten, blanco- en zwevende lagen. Op zwevende lagen ga ik verder niet in, behalve dat u die vroeg of laat aan een laag moet verankeren met de 'Anker'-knop. Bij het eindresultaat hebben lagen alleen zin als bovenliggende lagen deels transparant zijn.

Opslaan en exporteren

Bij opslaan (als) wordt de afbeelding als xcf-bestand opgeslagen. Eventuele lagen, kanalen en paden worden bewaard, niet de geschiedenis. Sla uw werk regelmatig op en bewaar het xcf-bestand. Voor een bruikbare afbeelding in bijvoorbeeld jpeg-, gif- of png-formaat moet u 'exporteren' kiezen. Elk formaat heeft zijn voor- en nadelen. U kunt ook

kieszen voor 'bestand overschrijven' (i.p.v. bestand staat er de naam ervan), waarbij u wel uw origineel kwijt bent, tenzij u dat tevoren heeft veiliggesteld. Na exporteren kunt u verdergaan met uw xcf-bestand.

Maak een plan en loop de stappen eerst snel langs.

Als u bijvoorbeeld een octopus uit een foto wilt knippen en in een andere foto plakken, dan is het selecteren het meeste werk. Oefen dan eerst het hele project met een grof geselecteerde octopus tot en met het geëxporteerde eindresultaat. Stel aan de hand van deze oefening een plan op (vooral volgorde). Mogelijk moet u op zeker moment de grootte of de belichting van de octopus aanpassen. Voer dat plan eventueel eerst met een grove selectie uit. Let bij dit alles op de info die vaak verschijnt als u de cursor (pijl) boven een knop laat zweven. Ga eventueel ook te rade bij het (Engelstalige) 'Help'-menu en zeker ook Context-help. Foto's verbeteren (Enhancing photographs; Engelse tekst) vindt u bij Help in Hoofdstuk 9. Zie ook SoftwareBus 2015/1 pag. 6.

U kunt de stappen nog eens nalopen met het herhaaldelijk gebruik van Ctrl+Z (ongedaan maken) en Ctrl+Y (herstellen). Ctrl+Z is handig omdat u daarmee snel kunt proberen wat uw gereedschap doet. In het rechtervenster (Dialogen) zit ook een tabblad Bewerkingsgeschiedenis (zie volgende alinea). Een handig hulpmiddel is de plugin 'save for web' voor het opslaan van bestanden die bedoeld zijn voor gebruik op internet of beeldscherm.

Het dialoogvenster

Bovenin het rechtervenster bevinden zich vier tabbladen. Bij opstart staat het lagen-tabblad voor. In het witte vlak komen de lagen. De actieve laag is gekleurd. Bij rechtsklikken onder de lagen verschijnt een menu. Dit gaat meestal over de actieve laag. Dus 'Laag dupliceren' betekent 'Actieve laag dupliceren'. Het meest rechtse tabblad toont de bewerkingsgeschiedenis. Door op een bewerking te klikken worden de latere bewerkingen ongedaan gemaakt. Door vervolgens op de laatste bewerking te klikken herstelt u ze weer.

Gereedschapskist (Toolbox)

In het linkervenster staan de gereedschappen (tools; zie afbeelding). Daaronder worden de voorgrond- en achtergrondkleuren weergegeven. Bij sommige tools kunt u kiezen tussen voorgrond- en achtergrondkleur. U kunt ze verwisselen door op de dubbele pijl te klikken. Door op de rechthoeken te klikken kunt u de kleur veranderen. Dat kan bijvoorbeeld door een kleur uit de 'regenboogbalk' te kiezen en daarna ergens in de grote rechthoek te klikken. Door links onder de rechthoeken te klikken herstelt u de standaardwaarden, zwart/wit weer. Onder de 'gereedschapskist' staan de opties van het geselecteerde gereedschap. Controleer altijd hoe ze ingesteld zijn. De tools zijn als volgt gegroepeerd:

1. Zes selectiegereedschappen. De belangrijkste optie is de modus 'Oude selectie vervangen', 'Nieuwe selectie toevoegen', etc. In het menu 'Selecteren' staat ook nog 'Snelmasker toevoegen', niet te verwarren met het laagmasker. Dit snelmasker is handig voor het met het penseel (of het potlood) bijwerken van de selectie. Als het penseel wit verft wordt de selectie uitgebreid, als het zwart verft wordt hij kleiner. Na uitzetten van het masker verschijnt de selectie (weer). Verder staat in het menu 'Selecteren' ook nog 'Selectie naar kanaal'. Daarmee kan de selectie worden opgeslagen. Als u een selectie heeft gemaakt, gaat ander gereedschap er vaak standaard van uit dat u alleen de selectie (in de actieve laag!) wilt bewerken. Als u alles om de selectie transparant wilt maken, kunt u in het rechtervenster rechtsklikken op de laag en kiezen voor 'Laagmasker toevoegen' > Selection. Als u juist de selectie wilt weggooien dan keert u de selectie eerst om (Selecteren > Inverteren).
2. De pen: om paden mee te maken. Die paden zijn niet te zien op de afbeelding, het zijn hulpmiddelen. U kunt o.a. omzetten in selecties (en omgekeerd) of zichtbare lijnen. 'Pen' is een verwarrende benaming, in het Engels heet dit gereedschap 'Paths tool'. Als beginner zult u de pen niet snel nodig hebben.
3. Pipet om een kleur te selecteren uit de afbeelding. Standaard is dit de actieve laag, tenzij 'samengevoegd monstere' is aangevinkt. De toelichting die bij de cursor verschijnt bij 'Monstergemiddelde' hoort bij 'samengevoegd monstere' te staan (foutje).
4. Vergrootglas. Zoomen kan ook met het scroll-wiel terwijl u de Ctrl-toets indrukt; en met plus- en min-toetsen.

5. Passer om afstanden en hoeken te meten.
6. Hierna komen verplaatsen, uitlijnen, bijsnijden, draaien, schalen, hellen, perspectief veranderen, spiegelen en kooitransformatie (vervormen). Bij groter schalen wordt de foto onscherp en een deel van de afbeelding kan buiten het canvas komen; pas het canvas desgewenst aan.
7. Tekst. Als u dit selecteert dan moet u daarna eerst het veld aangeven waarin de tekst hoort te komen door in de afbeelding te klikken en te slepen. Dat veld kunt u later groter maken door de rechter- of ondergrens te verslepen. Verplaatsen kan door de linker- of bovengrens te verslepen, of de hele laag te verslepen met de betreffende tool. Zodra u in het veld gaat typen wordt een nieuwe laag aangemaakt. Dat gebeurt ook als u een nieuwe tekst aanmaakt. Met de tool 'Selecteren op kleur' kunt u de tekst selecteren en er allerlei effecten op los laten. Via Bestand > Aanmaken > Logo's kunt u gemakkelijker fraaie tekst maken. Voeg een mooie foto toe via Bestand > Openen als lagen. Pas vervolgens het canvas aan via Afbeelding > 'Canvas laten passen op lagen'.
8. Emmer. Een selectie of kleur vervangen door een andere kleur.
9. Kleurverloop. Een selectie, (laag)masker of hele laag vervangen door een kleurverloop, bijvoorbeeld van voorgrondkleur naar achtergrondkleur.
10. Potlood, penseel, gum, verfspuit en inktpot. Tussen de vooraf ingestelde opties van potlood, penseel en verfspuit bestaan weinig verschillen, maar u kunt ze verschillend instellen. U kunt het penseel, e.d. ovaalvormig maken met Aspect Ratio en de hoek van de ovaal met Angle. De standaardopties van de gum laten ook weinig verschil zien, behalve dat de achtergrondkleur is geselecteerd. De gum brengt dan ook als een penseel of potlood de achtergrondkleur aan. De inktpot is voor kalligrafie en alleen van nut als u dat metier beheerst.
11. Klonen, repareren en perspectief klonen. Hiermee kunt u een klein gebied naar een of meer andere plaatsen kopiëren. U monstert door de Ctrl-toets ingedrukt te houden terwijl u klikt op een plaats in de afbeelding. De opties zijn bijna hetzelfde als voor het penseel. Repareren is hetzelfde als klonen, maar de kleur wordt enigszins aangepast aan de nieuwe omgeving. Dit is handig bij het wegwerken van onregelmatigheden op de huid. Bij perspectief klonen wordt de kloon gecorrigeerd voor het handmatig aangegeven perspectief. Een bloem vooraan in de wei kunt u zo verkleint klonen naar achter in de wei. Handig als u daar een lelijk voorwerp wilt laten verdwijnen.
12. Vervagen/verscherpen, smeren en doordrukken. Ook hierbij zijn de opties weer deels hetzelfde als bij de penseel. Via het menu 'Voorkeuren' kunt u tools toevoegen aan de kist, ook kleurgereedschap uit het menu 'Kleuren'. Als u 'Helderheid/Contrast' toevoegt kunt u onder- en overbelichte foto's gemakkelijk verbeteren. Eventueel kunt u weinig gebruikte tools, zoals de pen, de passer en de inktpot, verwijderen. Ze blijven in het menu 'Gereedschap'.

Wat kan er nog fout gaan?

Veel! Maar oefening baart kunst. En u krijgt Gimp snel onder de knie als u planmatig werkt en goed op de volgende punten let. (Ze corresponderen met de cijfers in 2):

1. Welk gereedschap is geselecteerd?
2. Welke voorgrond- en achtergrondkleur?

3. Welke gereedschapsopties zijn geselecteerd? Bij selecties vooral letten op de modus. In 3 kunt u zien dat u kunt kiezen uit: a) Eventueel eerdere selectie vervangen, b) toevoegen, c) overlappend gedeelte verwijderen van eerdere selectie en, als laatste, d) overlappend gedeelte selecteren
4. Welke tekst staat rechtsonder de afbeelding? Hier staan vaak aanwijzingen of waarschuwingen.
5. Welke laag is actief? Deze laag is in het rechtervenster (donker) gekleurd. Klik op rechtergedeelte van een laag om die actief te maken. Let op: bij bepaalde handelingen kan Gimp automatisch een andere laag selecteren. Bijvoorbeeld: Als men een actieve laag wil verplaatsen die gedeeltelijk transparant is en de optie 'Kies een laag of hulplijn' is geselecteerd en men klikt op dat transparante gedeelte, dan wordt de onderliggende laag actief en wordt die verplaatst. Als u een laagmasker gebruikt, let er dan op of de laag of het masker actief is. Als men een selectie maakt gaat Gimp er vaak van uit dat de bewerkingen alleen daarvoor bedoeld zijn. Buiten de selectie gebeurt er dan niets.
6. Welke lagen zijn gekoppeld? Als een van de gekoppelde lagen actief is worden bepaalde bewerkingen op al die lagen toegepast.
7. Welke lagen zijn zichtbaar? Klik geheel links op de laag in het rechtervenster (op het oog) om zichtbaarheid in of uit te schakelen.
8. Let op de tekens die staan bij de cursor als u die over de afbeelding beweegt. Het bordje 'Verboden te parkeren' betekent dat het gereedschap daar niet werkt. Bijvoorbeeld, als men de emmer buiten de actieve laag beweegt, is dat verkeersbord te zien. Bij het voorbeeld in punt 9 komen bij de cursor een plus-, min- of doorsnedeteken te staan.
9. Let op lagen die buiten het canvas steken.

Behalve wanneer u tekst invoert, doen de meeste toetsen dienst als sneltoetsen. Gimp reageert 'raar' als u dat niet in de gaten heeft. Sneltoetsen zijn handig als u veel met Gimp werkt, bijvoorbeeld bij 'Selecteren' veranderen de Shift- en Ctrl-toetsen de opties (modus) naar optellen (Shift), aftrekken (Ctrl) en doorsnede (Shift+Ctrl).

Tips

1. Ga naar het menu vensters en vink 'Enkele venstermodus' aan. Dit maakt Gimp veel overzichtelijker.
2. Ga niet met uw neus naar het scherm als u een detail wilt zien, maar zoom in, bijvoorbeeld met Ctrl+scrollwiel. Met het scrollwiel kunt u vervolgens navigeren - Shifttoets voor horizontaal. Dit kan ook met de navigatieknop rechtsonder.

3. Laat de cursor (het pijltje) even boven een veld, menu of pictogram zweven. U krijgt dan vaak uitleg te zien.
4. Als u meerdere foto's wilt combineren open dan eerst de grootste of belangrijkste.
5. Wees erop bedacht dat in Gimp hier en daar verwarrende en foutieve teksten en vertaling zitten. Zo heeft het VanGoghfilter niets met Van Gogh te maken. Het functioneert ook niet goed. 'Selectie tonen' in het menu 'Selecteren' betekent: Selecteer hele laag; Voor 'Selectie tonen' moet u in het menu 'Beeld' zijn. 'Openen in lagen' betekent doorgaans: De geïmporteerde foto als een laag aan het huidige project toevoegen. Met 'Selectie' wordt soms de lijn die de selectie aangeeft bedoeld, bijvoorbeeld 'Selectie naar pad'. Zie ook Pen bij de alinea: Gereedschapskist.
6. Soms kan de gestippelde (stilstaande) lijn die de omtrek van de actieve laag aangeeft, van pas komen. In 2 valt de actieve (zwarte) laag grotendeels buiten het canvas en is daar dus niet zichtbaar. Een klein gedeelte wordt bedekt door een bovenliggende (witte) laag. Het deel van het canvas dat zichtbaar is, wordt bij dit project in een foto wit.
7. Begin pas aan filters als u Gimp enigszins onder de knie hebt.
8. Bezoek www.cursusgimp.nl. Uitstekende demo-video's! En www.dutchgimpers.nl
9. In de SoftwareBus zijn diverse artikelen over Gimp verschenen, bijvoorbeeld in 2015/1. Op www.compusers.nl staan enkele mini-cursussen (oudere versies van Gimp).
10. Bij www.gratis cursus.be/GIMP/ vindt u een handleiding voor versie 2.6 van Gimp. Idem bij members: home.nl/m.weisbeek/gimp/oudje/beginners/index.html. Voor versie 2.2: users.telenet.be/kdr/DHTML/the_gimp/de_gimp.htm. Deze handleidingen kunnen voor sommige vragen nuttig zijn, maar let erop dat de informatie verouderd kan zijn (bijvoorbeeld: Opslaan als, tekst invoegen, laaggroepen en enkel-venstermodus).
11. De Consumentenbond heeft een boek over Gimp 2.6 uitgegeven met de titel: Foto's bewerken: stap voor stap.
12. Als u het Engels machtig bent en naar voorbeelden met handleiding of demo-video zoekt, vertaal dan eerst uw zoektermen in het Engels en zoek dan in combinatie met 'Gimp'. Bijvoorbeeld: gimp christmas-card. Of: gimp starwars lightsaber (van bezemsteel 'lichtzwaard' maken). Of: Gimp clouds lightning. Dit werkt natuurlijk ook in andere talen. Bijvoorbeeld: gimp feuer (feuer(D)=feu(FR)=vuur(NL)). Enkele ander vertalingen zijn: hue=tint; jitter=onregelmatigheid; enhancing photographs=foto's verbeteren'; desaturate=desatureren; convert colors to gray scale=kleuren omzetten naar grijs-tinten; underexposed=onderbelicht; opacity=opaciteit=dekking: een maat voor de lichtdoorlatendheid/transparantie van een laag of bewerking; full (100%) opacity=volledige dekking.

GigaHits 2015-3

Henk van Andel

HCC Windows 10 Kick-off Event

Deze GigaHits is al een beetje in het teken van Windows 10, dat vanaf eind juli door Microsoft wordt uitgeleverd. Op 28 mei organiseerde de HCC de Windows 10 Kick-off Event, die live werd gestreamd via internet (YouTube) en daar nog steeds bekeken kan worden. Op deze GigaHits hebben we een iets bewerkte versie opgenomen, met vooral een verbeterd geluid.

Android-apps

Een belangrijk thema is weer de rubriek Android. Met zeventig nieuwe apps. Dat wil zeggen: nieuw voor de GigaHits. En wellicht ook nieuw voor heel veel abonnees. Zoals, voor de 'techies', de All-in-one Toolbox met 29 tools voor het versnellen van je Android-apparaat, het opschonen, apps verwijderen of naar de SD-kaart te verhuizen, enzovoort. Maar ook handige apps als WeTransfer voor het versturen van grote bestanden, TeamViewer Remote voor het besturen van je desktop (Windows, Linux, Mac) e.a.

Ook voor de pc hebben we enkele aan Android gerelateerde programma's. Vaak zijn die vooral weggelegd voor de techneuten. Zoals Raccoon, een programma om .apk-bestanden van Google Play te downloaden. Op deze wijze kun je toch aan apps komen zonder een Google-account op je Android-apparaat te hebben.

Kantoortoepassingen

OpenOffice en LibreOffice zijn onlangs gekomen met belangrijke upgrades. Tijd om die weer eens een keer op te nemen op de GigaHits.

Minder bekend is, dat deze programma's, net als veel browsers, 'verrijkt' kunnen worden met 'add-ons'. Om dat te illustreren hebben we een aantal van dergelijke add-ons op de GigaHits opgenomen. Het zijn slechts enkele van de vele mogelijkheden, bedoeld als voorbeeld.

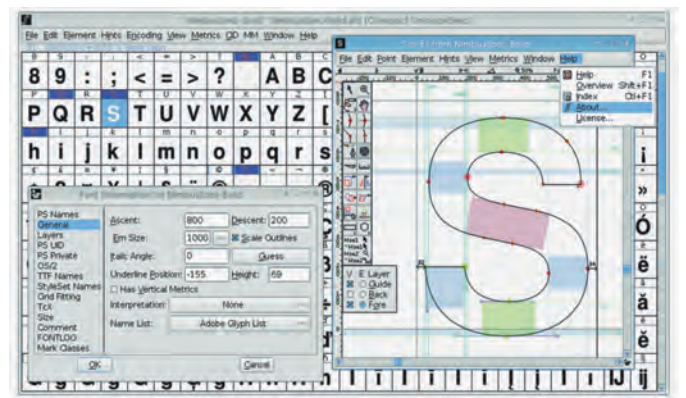
Printen en PDF

We hebben toch weer een aantal niet eerder opgenomen PDF-programma's weten te vinden. En ook een aantal print-programma's, bedoeld om papier, toner of inkt te besparen.

Maar de nadruk ligt deze keer toch wel op de 22 vrij te gebruiken fonts (lettertypes). Hiermee kun je je documenten nog persoonlijker maken.

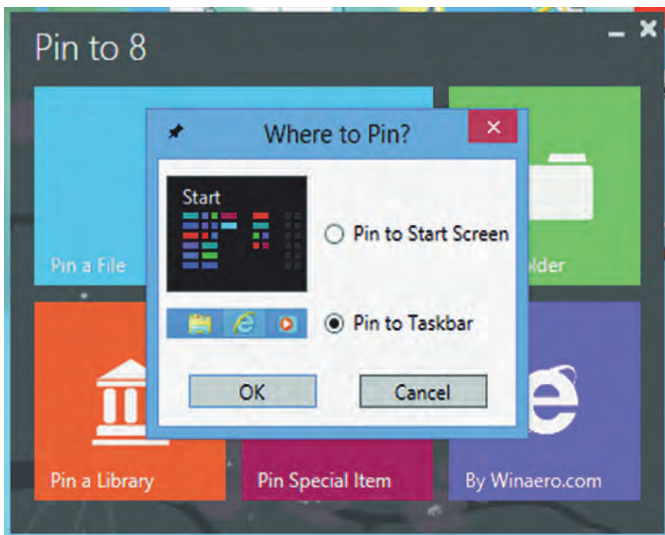
Kun je nog steeds geen keuze maken? Het is ook nooit goed ... Maar, geen probleem! We bieden ook enkele programma's om zelf je eigen fonts te maken.

Windows

Helaas, nee, nog geen Windows 10. Het is er nog niet, dat wil zeggen, er is alleen nog een 'Technical Preview' die je gratis mag proberen.

Maar waarom zouden we Windows 10 willen opnemen? Het mag niet van Microsoft, dus doen we dat niet. En bovendien, (bijna) iedereen met een (legale) Windows 7 of 8.1 kan vanaf eind juli een jaar lang helemaal gratis Windows 10 krijgen.

Toch hebben we deze keer maar liefst 95 Windows-programma's op de GigaHits gezet. Waarvan er heel veel vast ook onder Windows 10 zullen werken, alhoewel ze in eerste instantie misschien bedoeld waren voor eerdere versies.

De hoofdmoot vormen de 77 Windows 8-gadgets en verbeteringen. Want misschien wil je niet meteen van Windows 8 afstappen, en eerst de kat uit de Windows 10-boom te kijken. Misschien ben je zo tevreden dat je helemaal niet naar Windows 10 wilt overstappen. Trouwens, je zou ook heel tevreden kunnen zijn met de Windows 10 Transformation Packs van de vorige GigaHits. Of - en dat is dan misschien wel sneu - kom je niet in aanmerking voor een gratis Windows 10-versie.

Spellen

Stel je voor dat het in de vakantie regent ... Voor alle zekerheid hebben we daarom een ruim aantal spellen op deze GigaHits staan. Je moet dan wel je laptop en deze GigaHits meenemen naar de camping, maar dat zou je als oprechte computer-hobbyist uiteraard toch al gedaan hebben, toch?

Misschien vind je Live For Speed leuk. Een racespel waarmee je lekker door de straten van Perpignan kunt scheuren. Sturen en gas geven doe je met het toetsenbord van je laptop. Remmen is niet nodig, mits je voldoende vaardigheid hebt ontwikkeld. Let op, het werkt verslavend. Voor dat je het weet, zit je dag-in-dag-uit te racen, ook bij zonschijn, en is de vakantie om voordat je het weet. Maar natuurlijk hebben we nog meer keuze. Ook voor de kleintjes.

Sweet Home 3D

Misschien vind je dat spelletjes-gedoe op de camping maar niets en wil je wel iets nuttigs doen. Kijk dan eens in de rubriek 'Wetenschap en techniek/CAD (Computer Aided Design)'. Niet meteen schrikken! Daar staat het programma Sweet Home 3D.

Een gratis Open Source programma om je virtuele huis mee in te richten. Wedden dat moeder de vrouw dat binnen de kortste keren in de gaten heeft en mee gaat doen? Want zij heeft natuurlijk heel veel verstand van woning-inrichting.

Sweet Home 3D is beschikbaar in veel talen, waaronder Nederlands. We hebben het programma op de GigaHits gezet voor Windows. Maar het is ook beschikbaar voor Linux en Mac.

Er is ook een on-line versie beschikbaar, weliswaar met wat beperkingen, maar deze versie hoeft je niet eerst te installeren. Er zijn heel veel mogelijkheden. Je kunt bijvoorbeeld modellen en structuren importeren.

Is dat alles?

Nou, nee hoor. Ook deze GigaHits bevat in totaal 400 nieuwe programma's en is volledig met 8,5 Gigabytes gevuld. De rest van de programma's is keurig verdeeld over de vele rubrieken. Het is zeker de moeite waard om eens langs het menu op de GigaHits te 'lopen'.

● Websites maken met 'Webnode' ●

René Suiker

Zoals te doen gebruikelijk is er vlak voor de sluitingsdatum van de kopij altijd nog wat ruimte over in het blad, en dan doen we een beroep op de 'bekende auteurs' om nog iets aanvullends te betekenen. Eigenlijk jammer dat de toestroom van nieuwe auteurs zo laag is, want het is zo'n leuke hobby, stukjes schrijven.

Niet alleen het schrijven zelf is leuk (dat is het echt), maar het is ook een verdieping van je hobby. Want door eens rustig op een rijtje te zetten wat je allemaal al weet, leer je zelf ook weer bij, ga je nog meer samenhang zien in wat je weet en door eens te kijken vanuit de optiek van een ander word je ook gedwongen een keer na te denken over zaken die voor jou logisch zijn.

En ik weet dus zeker dat er in de vereniging genoeg mensen zijn die met hun kennis echt iets kunnen toevoegen. Maar goed, zo vul ik wel een pagina maar voeg ik nog niets toe aan jullie kennis. En daar gaat het in dit blad toch wel om, dus nu gauw 'ter zake'.

je trouwens wel eens gezien hoe interessant de automatische aanvulling op de Google-zoekbalk is?

Kijk eens goed, je staat op de zoekbalk en je tikt 'Gra' in. En één van de eerste zoektermen die voorgesteld worden is 'gratis'. Dat is blijkbaar een veelgebruikte zoekterm. Dat verbaast me niet, maar onthoud dit even. Vul je vervolgens achter gratis 'We' in, dan is er een goede kans, dat al zoektermen met 'website' worden voorgesteld. Dat zijn dus ook weer veel voorkomende

zoektermen. Want Google komt natuurlijk met suggesties waar je iets aan hebt. Waarom moet je dit nu onthouden? Als je wilt dat je website straks hoog scoort in Google, dan is het handig om de zoektermen die veel gebruikt worden ook op je website te laten terugkeren. Let wel, het moet wel zinnig zijn en bij je website passen, anders val je door de mand en scoor je juist heel laag.

Goed, ik zoek dus op 'Gratis websites maken' en krijg in een derde van een seconde zo'n ander-

half miljoen resultaten. Die gaan we in het kader van dit artikel niet allemaal behandelen, maar het leek me leuk en leerzaam gewoon eens te kijken wat je op dit vlak allemaal kunt bereiken en met een van de pakketten aan de gang te gaan. Overigens, een waarschuwing is wel op zijn plaats. Gratis bestaat eigenlijk niet.

En zoals onze gewaardeerde mede-auteur Ruud Uphoff dan opmerkt: 'Het gaat zeer waarschijnlijk ten koste van je privacy.' Maar goed, die

Afbeelding 2

Afbeelding 1

De meeste lezers zullen nog wel weten, dat we een Platform WebOntwerp hebben opgericht dat, als gevolg van mijn slordigheid, maar vooral mijn gebrek aan tijd, eigenlijk nooit van de grond is gekomen. Toch is er nog steeds heel veel belangstelling, hetgeen ook blijkt tijdens onze bijeenkomsten. En hoewel ik beslist geen professional ben op het gebied van websites en aanverwante zaken, boeit de materie mij wel en blijf ik me er een beetje in verdiepen.

En deze keer lijkt mij de tijd rijp om weer eens iets te delen op dit vlak, dus ik stap vrolijk op Google af en tik in de zoekbalk 'gratis website maken'. Heb

afweging moet u zelf maken. Het kan een goedkope manier zijn om te bepalen of dit ook een hobby is waar je plezier aan beleeft of waar je zakelijk iets mee denkt te kunnen.

Overigens zou ik niet aanraden je zakelijke website bij een gratis provider onder te brengen. Nog los van de technische implicaties als up-time, servicetijden, responsetijden, etc., oogt het ook wel erg goedkoop en daarmee nauwelijks zakelijk.

Het eerste zoekresultaat na de reclame was 'Webnode'. Dus daar gaan we even kijken, je komt tenslotte niet voor niets bovenaan. De site oogt fris en het lijkt wel de moeite waard. Overigens zijn de mogelijkheden voor gratis (uiteraard) wel beperkt en zijn er meerdere be-

Afbeelding 3

Afbeelding 6

taalde pakketten beschikbaar. Toch maar even beginnen (afbeelding 1).

We vullen dus de gevraagde gegevens in en drukken op ‘Schrijf je in’, die grote oranje knop. Dan kom je op de registratiegids (afbeelding 2).

Afbeelding 4

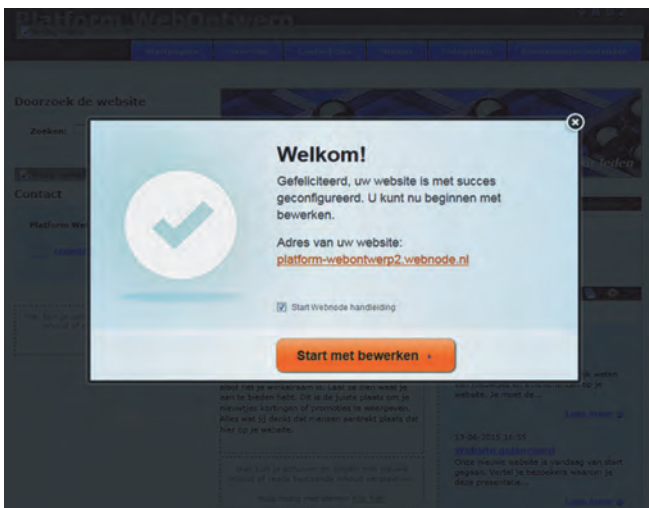
Hier valt gelijk op dat we blijkbaar drie stappen gaan doorlopen en de keuzemogelijkheden worden helder weergegeven. Het lijkt erop alsof ik er ook mee uit de voeten kan. De tijd zal het leren, want ik schrijf dit artikel niet achteraf, maar tijdens het uitproberen. Zo kunt u mij op de voet volgen. In dit geval kies ik voor een persoonlijke site, ik maak een slagzin (straks nog maar

eens zien waar die dan terugkeert) en ik stel de taal in. Ik vermoed dat Nederlands standaard is ingesteld omdat ik in Nederland ben, maar er worden veel talen ondersteund. Ik klik weer op doorgaan, tot nu toe was het nog niet moeilijk. (afbeelding 3).

Vervolgens kunnen we een sjabloon kiezen. Er worden op mijn scherm acht sjablonen getoond, maar er is de optie om een volgende pagina te bekijken en in totaal zijn er dan 31 pagina's te bezichtigen. Waarbij de laatste pagina geen acht sjablonen meer heeft, maar desondanks is het een indrukwekkend aantal. Maar we

weten nog niet wat je in het sjabloon wel en niet definieert en wat je allemaal nog kunt aanpassen. Ik kies er dus maar een en klik op ‘doorgaan’. (zie afbeelding 4)

Stap 3 is registratie voltooien, maar ik kan hier blijkbaar aangeven, welke pagina's aangemaakt moeten worden. Ik denk dat ik veiligheidshalve kan aannemen dat ik elk van deze pagina's vervolgens kan bewerken, maar we zullen zien. Intussen is er een mailtje binnengekomen van Webnode waarin men mij welkom heet. Ik selecteer een paar pagina's (je kunt later nog pagina's toevoegen, wordt gesteld) en druk op 'Voltooien'. Vervolgens wordt de website ge genereerd. Het adres wordt in dit geval

Afbeelding 5

‘platform-webontwerp.webnode.nl’. Ik kan nu beginnen te bewerken en daarbij aanvinken dat ik de handleiding ook op wil starten. Laten we daar maar gebruik van maken.

De resulterende website ziet er niet gek uit. Ik moet nog uitzoeken hoe ik kan editen en hoe de handleiding precies werkt, maar het oogt toch interessant genoeg om te zien of het maken van websites ook iets voor u is.

Onderaan elke pagina staat wel een klein berichtje over Webnode, en met de gratis versie heeft u dus geen eigen domeinnaam en ook geen mailvoorzieningen gekoppeld aan uw website. Maar u kunt natuurlijk wel een eigen e mail adres aan de website koppelen. Ook kun je de pagina's die gecreëerd zijn blijkbaar op je eigen domein plaatsen. Dat laatste heb ik in het kader van dit artikel niet kunnen uitproberen.

Ten slotte de handleiding, die ziet er ook interessant uit. Overigens worden daar de upgrade-opties met premium services uiteraard aanbevolen; tenslotte moet er ook bij Webnode brood op de plank komen.

Afbeelding 7

Het is niet alleen een handleiding, maar ook worden er wat statistieken van de site weergegeven en er worden tips gegeven om de site te verbeteren.

Conclusie

Het lijkt erop alsof je met Webnode gratis op weg geholpen kan worden naar een eigen website op basis van een sjabloon. Ik heb in het kader van de beschikbare tijd en ruimte niet heel uitgebreid kunnen testen, maar ik zie in elk geval geen heel vreemde dingen gebeuren. Nergens werd om een creditcard gevraagd.

Bij gebleken belangstelling kan ik een volgende keer een ander pakket aan de tand voelen, eventueel veel uitgebreider. Ik wens u veel plezier op de ontdekkingsstocht.

● Handel uit China ●

Wessel Sijl

Twee CompUsers-leden schreven tegelijkertijd, onafhankelijk van elkaar, over hun ervaringen met het kopen in China via het internet.

Fotospulletjes shoppen in China ... soms best interessant

‘Ons ben zunic’ is een statement dat niet alleen bij Zeeuwen opgaat, maar voor nagenoeg alle bewoners van deze planeet geldt - te beginnen in Nederland. Met deze diepgewortelde inslag, ook bij mij, heb ik onlangs voor mijn fotohobby de Chinese internetwinkel AliExpress ontdekt. Niet voor dure of grote fotospullen, maar voor de kleine, edoch nuttige accessoires. En daar valt veel leuks te halen, meestal voor zeer lage prijzen. En trouwens niet alleen op gebied van fotografie, maar op werkelijk alle denkbare gebieden. Maar ik beperk me nu even tot fotografieartikelen. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik, na enkele zeer geslaagde aankopen, de smaak te pakken heb gekregen. Echter, zoals bij elke internetaankoop, geldt behalve het voornoemde zuinigheidsbeginsel ook een ander bekend statement: ‘Effe oplette.’

Laat ik beginnen met een hart onder de riem te steken voor de Nederlandse fotodetailhandel. Vooral de gevestigde grote internetwinkels, zoals Camera Nu, Cameratools, Kamera Express, Foto Konijnenberg, Camera.nl, etc., hebben mijn sympathie. Dit zijn solide firma's, met veel deskundigheid in huis, nette prijzen, breed assortiment en een behoorlijk servicebetoon. Mijn grote fotoaankopen, zoals camera's, lenzen, fotoprinters, enz., doe ik in de regel bij Nederlandse firma's. De ontwikkeling met deze foto-internethandel heeft in Nederland een grote vlucht genomen. Was het pakweg tien jaar geleden nog interessant om bij de Duitse burens te (foto)shoppen (meer aanbod, lagere prijzen), inmiddels is dat totaal omgedraaid. De Duitse burens doen nu steeds vaker hun foto aankopen in Nederland; de Belgen wisten al wat langer de weg naar het noorden. Zo sprak ik onlangs in de winkel van Camera Nu in Urk een enthousiaste Duitse klant die helemaal uit Bremen was gekomen. Hij meldde dat het prijsverschil de lange rit en hogere brandstofprijzen rechtvaardigde, en dat hij er gelijk met zijn vrouw een toeristisch dagje uit van maakte in het mooie Urk. Het kan verkeren.

Maar terug naar China. Waarom daar kopen? Omdat het interessant is, juist voor die kleine accessoires, die hier relatief duur zijn, maar spotgoedkoop in China. Zoals filters, zonnekappen, lensdoppen, afstandsbedieningen, camera-accu's en opladers, enz.

De drempel voor een aankoop bij AliExpress was aanvankelijk voor mij hoog, omdat de reguliere internationale betaalmiddelen (creditcard, Paypal, enz.) niet mijn voorkeur hebben, ondanks het feit dat Alibaba (de moedermaatschappij van AliExpress) bekend staat om zijn alleszins goede naam en service. Die drempel verdween in een klap toen AliExpress dit voorjaar voor de Nederlandse markt de betaling via het Nederlandse iDeal mogelijk maakte; dit onder de slogan 'Shop wereldwijd, betaal lokaal'. Ook de website voor

de Nederlandstalige markt is vertaald naar het Nederlands (zij het soms wat krakkemikkig, maar meestal met reden voor een glimlach - zo is bijvoorbeeld 'een flitser' vertaald als 'een knippert').

Mijn eerste aankoop was een polarisatiefilter, filtermaat 62 mm. Een redelijk tot goed circulair polarisatiefilter van deze maat kost in West-Europa al snel tussen de vijftig en honderd euro. Bij AliExpress zag ik ze al vanaf zes (!) euro. Van merken waarvan ik nooit eerder hoorde (wellicht dat ik enkele namen voorbij heb zien komen bij een van de honderden stands van Chinese producenten en handelaren op de Photokina). Uiteraard zie je ook de bekende merken, zoals B+W, Hoya, en Kenko in het aanbod van deze internetwinkel, maar dan moet je toch wel opletten met de prijs; het verschil met Nederland is klein, en rekening houdend met verzendkosten, invoerrechten en btw zou het ook wel eens duurder kunnen uitvallen. Kortom, voor mij redenen om me te focussen op de echte Made in China-producten.

Maar welk Chinees merk is goed? Dat was in eerste instantie gokken. Een goede aanwijzing kan de feedback van kopers zijn (wordt per artikel weergegeven op de site); feedback uit alle hoeken van de aardbol. Uiteindelijk heb ik me voor deze eerste aanschaf (ook) laten leiden door de lagere prijzen in het grote aanbod, en gratis verzendkosten (ook niet onbelangrijk), en is mijn keuze gevallen op een circulair polarisatiefilter van het merk GreenL.

Noot: inmiddels heb ik ontdekt dat dit merk ook door enkele Nederlandse handelaren wordt verkocht, en dat deze Chinese fabrikant een best grote speler is en interessante producten levert.

Het plaatsen en betalen van de order was simpel, en na vijftien dagen werd het pakje bij mij thuis afgeleverd. Dat alles voor in totaal acht euro. Uiteraard gelijk getest op de mate van kleurverzadiging, op een mooie dag met zon en wolken. En ... ik ben ronduit enthousiast. Een prima filter! Ik heb het filter niet alleen getest voor het verkrijgen van diepe verzadigde kleuren, maar ook op het wegnemen van spiegelingen in ruiten. Ook dat ging uitstekend. En verder is het filter degelijk gemaakt: dun, goed optisch glas, goede coating, en een keurig afgewerkte lichtmetalen vassing. OK, dit filter zal het in extreme gebruiksomstandigheden afleggen tegen gevestigde merken als B+W (las ik in een Amerikaanse test op internet), maar door de bank genomen is de prijs/kwaliteitverhouding dik in orde, en voor gemiddelde omstandigheden een heel fijn filter.

Kortom, dit soort ervaringen smaakt naar meer. Inmiddels heb ik ook een protection filter aangeschaft, een variabel grijsfilter, een camerariem, een snelkoppelingsplaat voor mijn statief, en een acculader voor twee accu's. Alles van prima kwaliteit en keurig geleverd, tussen twee en drie weken na bestelling, en AliExpress houdt je keurig op de hoogte over de status van de order. Van kennissen en collega's, die ook ervaring hebben met deze Chinese handelaar, vernam ik dat fouten in of problemen met de levering weinig

voorkomen, en indien toch een keer pech, dat het in de regel netjes wordt opgelost. Sommige zeer populaire items liggen overigens reeds op voorraad in Europa, in een magazijn annex douane-entrepot, en kunnen zelfs binnen enkele dagen worden geleverd.

Een tweetal testopnamen met sterk verzadigde kleuren door gebruik van een polarisatiefilter

Maar, zoals aan het begin van dit artikel gemeld, je moet vooraf even goed opletten voordat je een order plaatst. Let vooral op de volgende aspecten:

Bij zaken zoals USB-sticks en geheugenkaartjes kan het vermogen lager zijn dan op de website en/of de verpakking is aangegeven. Henk van Andel tekende dit al aan in de vorige editie van de SoftwareBus. Zo kan die veelbelovende 64 GB SD-kaart ineens een simpel 4 GB-kaartje zijn. AliExpress baalt stevig van dit soort louche onderliggende aanbieders, en probeert dit zoveel mogelijk in de kiem te smoren. Maar omdat het 'verborgen gebreken' zijn, is het moeilijk hier vooraf grip op te krijgen. Elke aanbieder die zich er schuldig aan maakt, mag geen zaken meer doen met Alibaba, maar zulke snakes deinzen er niet voor terug om simpelweg hun naam te veranderen en opnieuw hun slag te slaan. Ik ben dus wat terughoudend met dit soort producten. Dan maar liever een paar euro meer uitgeven in Nederland, bijvoorbeeld bij Saake Shop (een prima internetwinkel voor zulke producten), met de garantie dat je het beloofde geleverd krijgt.

Kijk goed naar de verzendkosten. Bij veel kleine producten is het gratis (verzonden door China Post, als klein briefpakje), maar niet altijd! Soms is er een keuze; als je snel geleverd wil hebben, kun je kiezen voor een van de bekende express-goedkoeriers (zoals DHL) maar dan zijn de verzendkosten vaak een veelvoud van de aanschafprijs, en wordt goedkoop ineens duurkoop. En in sommige gevallen is er geen keuze, en wordt uitsluitend een dure express- verzendoptie aangeboden. Zo zat ik me te verlekken aan een grote canvas fototas, een lokale van de bekende (en zeer dure) Domketassen, van ambachtelijke kwaliteit, die voor enkele tientjes

werd aangeboden. Echter, de verzending kostte maar liefst 150 euro! Evengoed is het totaalbedrag nog altijd een stuk lager dan voor de Domke, maar voor mij is de lol er dan vanaf. Veel mensen vragen zich af hoe het mogelijk is dat bij veel producten de verzending gratis is. Navraag leerde dat dit in feite een soort exportsubsidie van de Chinese staat is, om producenten hun afzetmarkt te kunnen laten vergroten. De verzending van een klein pakje van China naar Nederland is daardoor voor de Chinese leverancier vaak goedkoper dan het versturen van een kerstkaartje in Nederland.

De acculader waarmee twee dezelfde accu's tegelijkertijd kunnen worden opgeladen. Een degelijk uitgevoerd ding, en aangeschaft voor een luttel bedrag.

Let op met invoerrechten en btw. Aankopen tot 22 euro zijn vrijgesteld van invoerrechten en btw. Bij aankopen tussen 22 en 150 euro moet btw worden betaald, en boven de 150 euro moeten ook invoerrechten worden betaald. Zie de website van de douane: www.douane.nl. In de regel wordt dat voorgeschoten door het Nederlandse postbedrijf, en moet bij aflevering worden betaald. Bij grote aankopen, die uit meer items bestaan, kan het dus voordeliger zijn om de order te splitsen. Immers, soms kan het invoerrecht zo hoog uitvallen, dat het prijsverschil met Europa is verdwenen. Voor mij reden om me te beperken tot kleine aankopen, die meestal onder de 22 euro blijven, en vrijgesteld van btw en invoerheffingen. En wees er ook op bedacht dat verzendkosten bij de invoerwaarde kunnen worden opgeteld. Let er ten slotte ook op dat je geen falsificatie koopt; dat is verboden, en dan riskeer je zelfs aanhouding en vervolging (boete). Bij foto-spullen loop je daar, denk ik, niet zo snel tegen aan, maar bij zaken zoals 'merk'kleding en horloges is het oppassen geblazen. Bij twijfel niet kopen!

Probeer een beeld te krijgen van de achterliggende winkel/leverancier. Dat is niet zo simpel, maar nette en grote aanbieders krijgen een predicaat van AliExpress ('top seller' e.d.). En verder kun je op de website zien hoeveel mensen er gekocht hebben; samen met feedback van kopers (ook met een rating) kun je daarmee een redelijk beeld vormen van de achterliggende handelaar. En van het product.

Zodra je bestelling is afgeleverd, vraagt men om dat te bevestigen, en dan kan je tevens met een rating aangeven hoe tevreden je bent over het product en de levering. Ik heb dat trouw gedaan, om andere kopers dat stukje info meer te geven.

En wil je iets weten over een bepaald merk waarvan je nooit eerder hoorde, dan kan een rondje googelen veel nuttige info opleveren. Daarna kun je altijd nog besluiten of je tot aankoop overgaat.

En soms heb je redenen om stomverbaasd te zijn. Zo kon een van de door mij bestelde artikelen tegen een kleine meerprijs (1 euro) sneller worden geleverd, omdat het al in Europa (Duitsland) lag. Aldus geschiedde, en inderdaad binnen een week geleverd. Het product bleek 'Made in Germany' (en dus niet Chinees) te zijn, maar wel geleverd tegen een lage, Chinese, prijs. En de verzendkosten waren lager dan een verjaardagskaart van Keulen naar grossmutti in Hamburg. Hoe dit kan is me een raadsel, maar een feit is dat het

niet alleen een spotgoedkope aankoop, maar ook oerdegelijk product was.

Nieuwsgierig geworden? Kijk eens op nl.aliexpress.com. Er zijn trouwens meer (grote) Chinese internetwinkels, maar daar heb ik geen ervaring mee.

Ben je net die speciale merkeigen zonnekap kwijtgeraakt en kost de vervanging van dat stukje plastic je een rib uit het lijf, dan kan deze Chinese webwinkel interessant zijn. Of je wil eens experimenteren met een polarisatiefilter, maar zonder gelijk een stevig bedrag uit te willen geven, dan val je je geen buil aan zo'n Chinees product. Een gokje meer dan waard.

● Een smartphone uit China ●

Rob de Waal Malefijt

Hoe ging dat in zijn werk?

In de herfst van 2014 was onze voorzitter Clemens Schellens, zoals een goed voorzitter betaamt, aanwezig op de kaderdag, om samen met de kaderleden te brainstormen. Tussen de bedrijven door liet hij zich ontvallen dat hij onlangs een echte smartphone had aangeschaft. 'Ik wilde er eigenlijk nooit aan, maar nou ja, ik heb me laten overhalen, maar, ik moet zeggen, nu ben ik heel enthousiast!'

En dan volgt een samenvatting van de mogelijkheden die wij als doorgewinterde gebruikers allemaal wel kennen. Een interessant bijkomend detail in het verhaal is de aanschafprijs. 'En dat voor pakweg zestig euro!' Helaas, dan vragen serieuzere zaken weer de aandacht en wordt het verhaal naar de achtergrond verdrongen.

Voorwoord krijgt nasleep

Totdat ik in januari van Clemens de tekst krijg voor het Voorwoord in de SoftwareBus. Behalve de gebruikelijke nieuwjaarswensen roept hij de lezers op om toch vooral goed te communiceren: sms, Whatsapp, allerlei social media, zoals Twitter en Facebook, navigatie, buienradar, e-book reader, zaklantaarn en natuurlijk ook gewoon bellen. Aansluitend begint hij een lovend verhaal over zijn nieuwe smartphone; het ding kan zich met de beste merken meten, etc. en kostte hem maar zestig euro.

Het blijkt dan te gaan om de Leagoo Lead 1. Een toestel dat zo op het eerste gezicht vergelijkbaar is met een van die nieuwe Samsungs met een scherm van vijf inch of meer. Die gaan over de toonbank voor honderden euro's.

Kortingsbonnen ...

Als eindredacteur probeer ik te voorkomen dat we in de SoftwareBus iets publiceren waaraan 'haken en ogen' kunnen zitten. Dus om opletende lezers antwoord te kunnen geven op voordehand liggende vragen, vraag ik Clemens per mail om iets meer uitleg over die lage prijs. Clemens reageert snel en schrijft doodleuk: 'Ja, ik had een paar kortingsbonnen en er was ook net een extra kortingsactie, en zo kwam ie op zestig euro.' 'Ja, zo kan ik het ook,' denk ik.

Ik ben zelf namelijk ook geïnteresseerd, want mijn Sony-Ericsson Arc van ruim drie jaar oud kampt met een hopeloos gebrek aan werkgeheugen (er zit maar 380 MB in) en bij elke update van apps krijg ik daar een melding over en dan moet ik eerst sommige apps uitschakelen en verwijderen om bijvoorbeeld de de navigator te kunnen updaten. En die wil ik niet missen ...

Ik ga dus googelen en ontdek al gauw dat Leagoo maar liefst zeven modellen met de naam Leagoo Lead heeft en dan ook nog in zeven types: van 1 tot en met 7. Ik bekijk de prijzen en mogelijkheden en besluit mijn geluk te gaan beproeven met de Lead 2: voldoende werkgeheugen en opslagruimte, quad core processor 1,3 GHz, uitbreidbaar met micro-SD-kaart, kortom, qua hardware veelbelovend. Weliswaar nog geen 4G, maar dat heb ik toch niet nodig. De prijs is circa 117 US dollar (ca. 112 euro). Dus zeer betaalbaar!

Ik waag de gok

Ik bestel hem en betaal met mijn VISA-card. Binnen enkele minuten wordt de order al bevestigd vanuit China. De leveringstijd is drie weken, maar ach, zolang kan ik ook nog wel wachten. Precies drie weken later meldt PostNL de aankomst bij de douane van een pakketje voor mij, met de vraag of ik maar even wil aangeven of ik ervan af weet, wat erin zit, en wat de aanschafwaarde is. Voor allerlei details over invoerrechten, btw en inklaaringskosten word ik verwezen naar www.postnl.nl. En ook dit: als ik niet binnen vier weken reageer, gaat het pakketje linea recta retour, is het dreigement.

Een week verder: weer een brief, of ik maar even € 35,87 paraat wil hebben voor de bezorger, want pinnen aan de deur, dat doet PostNL niet. 'Waarom niet', vraag ik aan de juffrouw van de infobalie. 'Meneer, daarmee wordt zo gemakkelijk gefraudeerd; ze veranderen gewoon de bedragen!' 'O ja? OK dan maar!' Eind van de volgende middag: daar is de bezorger; ik teken met zo'n inktloze stift en betaal contant. Ik heb hem!

Aan de slag

Dan begint het: de configuratie, oftewel, hoe stel je alles in? Er wordt een starthandleiding bijgeleverd, maar die is echt minimaal. Je denkt: 'Het meeste zal wel gewoon aan de normen van Android voldoen.' Dat klopt voor een groot deel. Ik ben alleen niet zó goed thuis in Android dat ik exact weet wat ik ermee kan. Als ik dat wel had geweten, had ik bijvoorbeeld meteen gekozen voor een andere mailclient dan de standaardclient van Android, want daarin kun je gelezen mailtjes niet verwijderen. Ik googel dus om een betere te vinden en kies na enig wikken en wegen in Play Store voor Type Mail en die werkt gewoon goed.

Support

Gelukkig is er voor vragen ook een contactadres via e-mail en dat werkt perfect. Er is uiteraard tijdsverschil, maar als je beseft dat de antwoorden uit China moeten komen, en dat er dus een behoorlijk tijdsverschil is, mag je concluderen dat

een 's morgens ontvangen antwoord, op een vraag van de vorige dag, best snel is, zeg maar 'per kerende post'. Ik heb daar al een aantal keren gebruik van gemaakt en dat werkt heel goed. Alle communicatie verloopt overigens in het Engels.

Minpunten?

Een aspect dat me tegenvalt van deze telefoon is de matige geluidskwaliteit tijdens het bellen. De stem van degene met wie ik praat zou wel iets harder mogen doorkomen. En dat is niet omdat ik een slecht gehoor zou hebben! Maar misschien houd ik het luidspreekertje niet goed tegen mijn oor ...

Nog even terug naar die navigatie. Het duurde natuurlijk even voor ik een goede houder met zuignap had gekocht die je op de voorruit kan vastzetten. Ik heb gekozen voor een universele houder, dus met variabele bekkbreedte, zodat al onze telefoons erin passen. Maar bij de eerste de beste test met Google Maps gaat het meteen mis. Al vrij snel valt het scherm uit, en dat niet alleen, ook de stem valt weg. Uiteraard doe ik de test op een route die ik wel kan dromen, dus

ik verdwaal niet. Eenmaal weer thuis loop ik de instelmogelijkheden nog eens na, maar ik kan niets bijzonders vinden. Dan maar weer een vraag naar Leagoo mailen. Op mijn vraag of ze een advies kunnen geven voor het actief houden van het scherm is het antwoord: 'Hi Dear, You can click *Setting - Display - Sleep time - Never*.' Lag misschien erg voor de hand, maar ik zeur even door en beweer dat het toch eigenlijk iets is wat de app (Google Maps) moet kunnen regelen zodra je die activeert. En, weer te verwachten: 'This may beyond the APP function, we will report your advise to firmware colleague. Thanks.'

Daar ga ik natuurlijk niet op wachten en ik heb me nu al voorgenomen te gaan zoeken naar een alternatief. Als deze SoftwareBus klaar is ... volgende week.

Vanuit die servicedesk van Leagoo wordt overigens aangegeven dat er hard wordt gewerkt aan een alles omvattende handleiding, maar dat die nog niet af is, en dat daarom de antwoorden op vragen steeds vanuit het 'service center' worden beantwoord. Dat vind ik wel goeie service! Ik ben nu een week of vier verder en heb inmiddels de oude vertrouwde instellingen en widgets van mijn SonyEricsson op deze nieuwe smartphone ingesteld.

En? Ja, geweldig, supersnel en ook al moet ik nog wat dingen uitzoeken, ik ben er blij mee. En de probleempjes, die los ik wel op!

● TiPisch Rhino – Schijfopruiming ●

- met schoonmaakprofielen

Rein de Jong

Windows vervuult je harde schijf. Er blijven allerlei bestanden op de schijf staan die er na verloop van tijd niet meer toe doen. Veel daarvan mag weg. De overbodige bestanden hoeven echter niet weg zolang er nog voldoende vrije ruimte is.

Vergelijk het met je zolder. Die wordt door velen alleen opgeruimd wanneer er niets meer bij kan. Eigenlijk gaat dat ook op voor je harde schijf.

Is je systeemschijf echter een niet al te grote SSD of ben je gewoon een opgeruimd type, dan kun je de harde schijf prima opschonen met Windows' eigen middelen. Ook hier geldt weer dat Windows vaak meer aan boord heeft dan veel gebruikers beseffen. Dikwijls zie ik hulpprogramma's van derden, die taken uitvoeren die ook met Windows zelf uitgevoerd kunnen worden.

Veel mensen installeren allerlei hulpprogramma's, zoals CCleaner en aanverwante programma's, om de computer op te schonen. Eigenlijk zijn programma's van dit type onnodig en zelfs ongewenst.

Ten eerste wordt je computer er niet aantoonbaar sneller door. Sterker nog, wanneer je CCleaner elke Windows-start zijn 'werk' laat doen, duurt de opstart aantoonbaar langer. Feitelijk span je het paard achter de wagen.

Het register opschonen? Doe het niet! Windows kan prima omgaan met foutieve sleutels in het register zonder dat het tot vertraging leidt. Daarnaast brengen dit soort hulpprogramma's onnodige risico's met zich mee, al was het alleen maar omdat deze vaak vergezeld gaan van malware. Zie ook de site van SchoonePC¹.

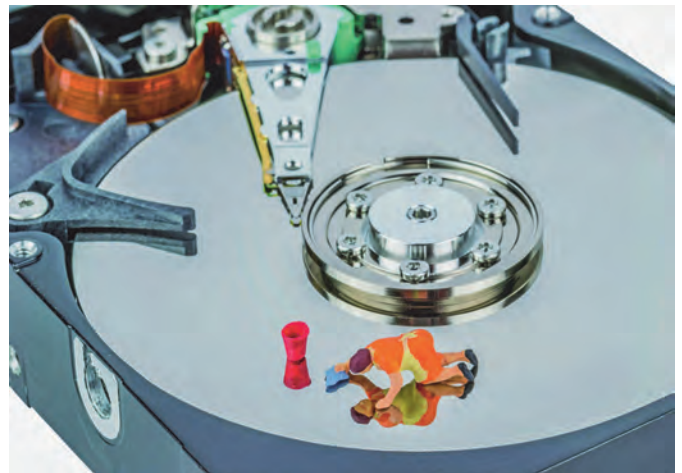
Wens je de computer toch regelmatig van overbodige bestanden te verlossen, dan zijn hulpprogramma's van derden niet nodig. Windows heeft daarvoor de volgende middelen:

1. Schijfopruiming (cleanmgr)
2. Het Delete-commando

Deze commando's worden in dit artikel samengevoegd in een batchfile en zijn dan met behulp van de taakplanner uitstekend te automatiseren. De werking van de taakplanner beschreef ik al eerder².

1 Schoonmaakprofielen

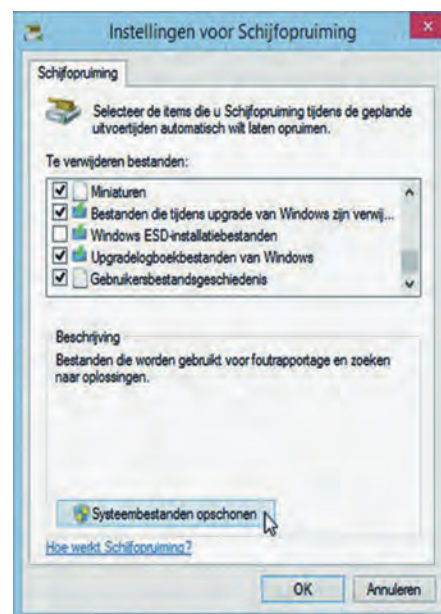
Velen gebruiken de Windows schijfopruiming interactief. Het programma is te bereiken door in de Verkenner met rechts te klikken op het schijfsymbool en dan op Eigenschappen en vervolgens op het tabblad Algemeen te kiezen voor schijfopruiming. Sneller kan dit door op de Startknop te drukken en dan in te tikken: 'Schijfruim'. Kies dan in de zich openende lijst voor: *Schijfruimte vrijmaken door onnodige bestanden te verwijderen*. Kies nu de op te ruimen schijf. Meestal zal je daar voor de systeemschijf kiezen. (Kies niet: *Schijfruimte vrijmaken op deze pc*. Die app biedt minder opties!) In het zich nu openende venster is aan te geven wat je wenst te schonen. Voordat je de Prullenbak aanvinkt, moet je beseffen dat de Windows Prullenbak een zelfreinigend mechanisme heeft. De maximale omvang is instelbaar. Zodra die omvang wordt bereikt, wordt het oudste daarin aanwezige bestand definitief verwijderd. Deze omvang is in te stellen via een rechtsklik op de *Prullenbak* > *Eigenschappen* > *Aangepaste grootte*. Mocht je ervoor kiezen ook de systeembestanden op te schonen, dan is het wijs om de Office-setup-bestanden te laten staan. Deze kunnen ten behoeve van Office op een later tijdstip van pas komen.

In plaats van telkens te kiezen wat er wordt opgeschoond, is het mogelijk een opschoonprofiel aan te maken. Dat kan dan later worden hergebruikt. Ik gebruik twee opschoonprofielen. Eén voor een 'gewone' schoonmaak en één voor extra schoonmaken van de schijf. Bij de extra schoonmaak worden ook de Windows-update- en andere overbodige systeembestanden uitgemest. Het spreekt vanzelf dat voor de extra schoonmaak Administratorrechten nodig zijn.

Voor het aanmaken van een profiel voeren we, in een Opdrachtprompt, het commando `cleanmgr /sageset:n` uit. Cleanmgr is het commando en /sageset:n is een uitvoerings-optie bij dat commando. De waarde *n* wordt in het register opgeslagen en representeert de uiteindelijk gekozen waarden. Welk getal je kiest is aan jezelf. Het verwijst naar de in het register te maken sleutel die later weer gebruikt wordt bij het herhaald uitvoeren. Wij kiezen voor *n* de waarde 11 voor de gewone schoonmaak en de waarde 99

voor de uitgebreide schoonmaak. Open een Opdrachtprompt (CMD) of druk de toetsen Win+R. Geef nu het commando `cleanmgr /sageset:11` in. Er opent zich het venster voor het instellen van de Schijfopruiming. Druk niet op de knop *Systeembestanden opschonen*, dat doen we later. In principe kun je alles aanvinken wat je wenst te verwijderen. Zelf selecteer ik alles, m.u.v. *Vorige*

Windows-installaties, Prullenbak, Bestanden die tijdens de upgrade van Windows zijn verwijderd en Windows ESD-installatiebestanden. Klik nu op [OK]. Het profiel wordt nu in het register opgeslagen.

Typ op de opdrachtprompt `cleanmgr /sageset:99` voor de uitgebreide schoonmaak. Deze keer drukken we wél op de knop: **Systeembestanden opschonen**. Nadat we het wachtwoord van de beheerder hebben ingevoerd, krijgen we een uitgebreider scherm. Ook nu selecteren we alles, behalve *Prullenbak en Windows ESD-installatiebestanden*. Een klik op [OK] slaat het profiel op onder nummer 99.

Het uitvoeren van de opschoonacties wordt gedaan met het commando `cleanmgr /sagerun:11` respectievelijk `cleanmgr /sagerun:99` waarbij je voor de laatste administratorenrechten nodig hebt.

2 Batchbestanden maken

Nu de schoonmaakprofielen klaar zijn, gaan we daarvan batchbestanden maken. De 'normale' opschoonactie (sageset:11) koppelen we aan een knop die de schoonmaak start en vervolgens de pc afsluit. De uitgebreide schoonmaak plaatsen we samen met een aantal extra schoonmaakacties in een batchbestand, dat vervolgens veertien dagen na Patch Tuesday (tweede dinsdag van de maand) wordt uitgevoerd. Deze laatste batchfile wordt door de taakplanner met verhoogde rechten uitgevoerd.

Batch 11

Een simpele batchfile met de naam `schoon_afsluiten.cmd`.

```
@echo off
start /wait c:\Windows\system32\cleanmgr
/sagerun:11
shutdown -s
pause
```

Hiervan maken we een snelkoppeling met de naam 'Schonen en Afsluiten'. Het commando 'pause' staat er alleen voor de testfase. Zodra de batchfile goed werkt, halen we met kladblok of een andere teksteditor de regel met 'pause' weg. Je zou van deze batch 11 een snelkoppeling op je bureau-

blad of taakbalk kunnen maken. Dat doe je als volgt. Sleep met Ctrl+Shift ingedrukt de batchfile vanuit de verkenner naar het bureaublad. Klik nu met rechts op de snelkoppeling > *Eigenschappen* > *Klik op [Ander pictogram]*.

Je krijgt nu een waarschuwing dat het bestand geen pictogram bevat. Klik op [OK]. Kies uit het dan verschijnende venster een geschikt pictogram. Dat van het voorbeeld staat erbij. Vervolgens: *Tab: Algemeen*. Wijzig hier de naam in bijv. 'Schonen en Afsluiten'.

Batch 99

Deze batchfile, genaamd `uitgebreid_opschonen.cmd`, is meer omvattend, omdat die een aantal mappen opschoont die normaliter niet worden meegenomen in de opschoonacties, zoals tijdelijke bestanden van Internet Explorer en een rigoureuze schoonmaak van tijdelijke mappen. Zie het afzonderlijke tekstframe onderaan.

Beide batchfiles zijn als zip-bestand te downloaden van mijn site. De tweede batch is daar uitgebreid met een test op administratorenrechten.

3 Taken plannen

Velen zullen de Windows schijfopruiming interactief gebruiken. Lees daarvoor mijn eerdere beschrijving in het artikel over download opruimen. Daar wordt verteld hoe de taakplanner ingesteld moet worden. Er is echter één ommissie in dat artikel. Dat betreft het starten van een taak als administrator. Wanneer je, net als ik, werkt als een gebruiker met beperkte rechten is dat de manier om een taak als administrator uit te voeren.

De uitgebreide batchfile valt dan uiteen in twee delen, een deel dat als gewone gebruiker uitgevoerd kan worden (`uitgebreid_opschonen_user.cmd`) en een deel dat als administrator (`uitgebreid_opschonen_admin.cmd`) uitgevoerd dient te worden. Plaats die twee delen dan ook elk apart in een batchbestand en voer ze uit met het standaard- respectievelijk het administratoraccount. In de ZIP-file is het bestand drie keer aanwezig. Eén keer in zijn geheel en vervolgens gesplitst in twee bestanden naar bevoegdheid.

Batch 99

```
@echo off
rem start /wait c:\Windows\system32\cleanmgr /sagerun:99
rem *** Legen van <gebruikers>\TEMP en tijdelijke gebruikersmappen
pushd "%TEMP%" && (rd /s /q "%TEMP%" 2>nul & popd)
pushd "%Userprofile%\AppData\Local\Microsoft\Windows\INetCache\" && (rd /s /q
"%Userprofile%\AppData\Local\Microsoft\Windows\INetCache\" 2>nul & popd)
pushd "%Userprofile%\AppData\Local\Microsoft\Windows\History\" && (rd /s /q
"%Userprofile%\AppData\Local\Microsoft\Windows\History\" 2>nul & popd)
pushd "%Userprofile%\AppData\Local\Temp" && (rd /s /q "%Userprofile%\AppData\Local\Temp" 2>nul & popd)
pushd "%Userprofile%\AppData\Local\Microsoft\Windows\Temporary Internet Files" && (rd /s /q
"%Userprofile%\AppData\Local\Microsoft\Windows\Temporary Internet Files" 2>nul & popd)
rem *** Verwijderen en opnieuw aanmaken van \Windows\Temp en Systeem mappen
rem *** +++++ Administrator rechten NOODZAKELIJK +++++
pushd "%windir%\TEMP" && (rd /s /q "%windir%\TEMP" 2>nul & popd)
pushd "%Userprofile%\AppData\Roaming\Microsoft\Internet Explorer\UserData\Low" && (rd /s /q
"%Userprofile%\AppData\Roaming\Microsoft\Internet Explorer\UserData\Low" 2>nul & popd)
pushd "%Userprofile%\AppData\Roaming\Microsoft\Office\Recent" && (rd /s /q
"%Userprofile%\AppData\Roaming\Microsoft\Office\Recent" 2>nul & popd)
pause
```

Links:

- Dit artikel + links:
1. Risico's cleantools <http://reindejong.nl/schijfopruiming>
 2. Taakplanner <https://www.schoonepc.nl/tools/cleantools.html>
 3. Mijn eigen site <http://reindejong.nl/tipisch-rhino-download-opruimen>

Zoekboek Linux

Hein van Dijk en Gerrit Bruijnes

Er is na lange tijd weer een Nederlands boek over Linux verschenen: **Zoekboek Linux**. Het behandelt het installeren en in gebruik nemen van Linux en het vinden van antwoorden op Linux-vragen op het internet. Dat laatste is belangrijk omdat enerzijds alles over Linux op het internet te vinden is en anderzijds het ondoenlijk is al die kennis in één boek te stoppen.

Linux is ontzettend populair. Bijna alle supercomputers draaien erop. Ook op tablets en smartphones is Linux goed vertegenwoordigd in de persoon van het groene maanmannetje Android. Helaas is die niet 100% open source, maar we vertrouwen Google en de andere softwaregiganten. Op de pc's en laptops moet je zoeken naar Linux. Daar staat bij aankoop al een besturingssysteem op. De drempelvrees om daar het open en veilige Linux naast te zetten is hoog.

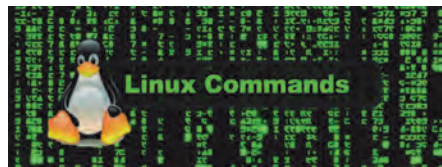

Hoofdstuk 1 helpt u van die drempelvrees af. U leert Linux te proberen en daarna te installeren. Als voorbeeld is Ubuntu gekozen, maar ook andere Linux distributies (distro's) worden genoemd. Het boek geeft vervolgens een rondleiding door Ubuntu, het bureaublad en de apps. Als voorbeeld van zo'n app wordt LibreOffice Writer in Hoofdstuk 2 besproken. Toevoegen van een van de talloze apps gaat met enkele muisklikken.

Hoofdstuk 3 behandelt de instellingen. Deze zijn te vinden via de pictogrammen op de menubalk en bij Systeeminstellingen. Om eventuele problemen met de hardware op te lossen is de basiskennis nodig die in Hoofdstuk 4

wordt behandeld. De werking van een (Linux-)computer wordt uitgelegd en ook stuurprogramma's (drivers) komen aan bod.

De gemiddelde Linux'er komt nooit in aanraking met de terminal die veel senioren die nog wel kennen.

System Diagnostics	File Operations	Network Operations	Miscellaneous
<code>date</code> – shows current date	<code>ls</code> – lists contents of a directory	<code>ping (host)</code> – sends a ping to address you provide.	<code>locate -r 'file.txt'</code> – searches the index for all entries matching 'file.txt'
<code>uptime</code> – shows how much time has passed since the last restart	<code>od (directory)</code> – navigates to selected directory	<code>whois (domain)</code> – shows whois information about a domain.	<code>sudo</code> – escalates privileges for system wide changes
<code>whoami</code> – shows information about the current user	<code>pwd</code> – shows your current location on the file tree	<code>wget (path/ofile)</code> – downloads a file from the internet	<code>sudo apt-get install (packagename)</code> – downloads and installs a package
<code>df</code> – shows information about disk usage	<code>mkdir (directory)</code> – creates a directory	<code>twist scan</code> – scans for available wireless networks	<code>lpq</code> – displays current print queue
<code>man (command)</code> – shows information about usage for a command	<code>rm -r</code> – removes a file or directory	<code>smbtree</code> – shows available Windows network shares	<code>tar -zxvf archive.tar.gz</code> – decompresses tar.gz archive
<code>uname -a</code> – shows information about the kernel	<code>cp -r</code> – copies a file or directory	<code>ifconfig</code> – configures TCP/IP network interfaces	<code>apropos (subject)</code> – lists manual pages for a subject

Opdrachten in de terminal typen of vanuit een site daarin plakken, biedt extra mogelijkheden en kan soms handig zijn. Daarvoor dient de inleiding in die materie in Hoofdstuk 5. Door u hierin enigszins te verdiepen, begrijpt u de uitleg op internet beter.

Wie googelt op 'Linux' vindt in 0,18 seconden ongeveer 475.000.000 resultaten. Op internet is alles over Linux te vinden. Stuit u op een probleem? Anderen hebben het al op een forum gezet. En weer anderen hebben al een oplossing aangedragen. Zoekt u een fotobewerkingsprogramma? Op veel sites worden ze vergeleken en wordt ze de maat genomen.

Voordat u het internet op gaat is het zich eigen maken van wat vakjargon aan te bevelen. Daar begint Hoofdstuk 6 mee. Verder wordt aandacht besteed aan het systematisch surfen naar de gezochte informatie. De keuze tussen forums en mailinglijst is belangrijk. Komt u op het internet in contact met een expert, dan is deze hulpvaardiger als u weet hoe u

het best uw vragen stelt en de benodigde informatie aandraagt.

In Hoofdstuk 7, dat als naslag kan dienen, komen de belangrijkste commando's aan de orde. Er is verschil tussen commando's die het systeem beïnvloeden en commando's die uw persoonlijke instellingen veranderen. Commando's kunnen vaak gemakkelijk worden aangevuld.

Bestellen

Het boek kan besteld worden bij:

- <https://1boek.nl>,
- de uitgever, via een e-mail naar shop@ipaa.nl o.v.v. adres, en
- Stichting SoftwareConsulent (www.softwareconsulent.nl).

Het boek kost 10 euro en de verzendkosten binnen Nederland bedragen 4 euro (voor Vlaanderen 10 euro). U vindt de auteurs, Gerrit Bruijnes en Hein van Dijk, ook regelmatig op bijeenkomsten van CompUsers. Daar bij hen kopen bespaart u de verzendkosten.

Als u de software niet zelf wilt downloaden om op een DVD of USB-stick te zetten, dan kunt u die bestellen bij de Stichting SoftwareConsulent (www.softwareconsulent.nl).

Toelichting van de redactie:

Deze recensie is van de hand van een der auteurs van het boek, dus zou men kunnen denken aan eigenbelang. Dit is echter niet het geval: de gehele opbrengst van dit boek gaat naar een goed doel.

Recensie Zoekboek Linux

Hans Lunsing

Verfrissend, met enthousiasme geschreven. Alleen al daardoor word je verleid om toch maar eens met Linux aan de slag te gaan. En niet alleen aan de software wordt aandacht besteed, maar ook aan de hardware en de daarvoor benodigde stuurprogramma's. Zelfs de terminal en daarin beschikbare commando's worden behandeld, iets wat je in de meeste op de consument gericht Linux-boeken niet vindt.

Het boek begint met het ontrafelen van enkele hardnekkige mythes over Linux, vertelt wat Linux is en noemt een aantal voor-, maar ook nadelen. Het gaat in op het verschijnsel Linux-distributie en kiest er één uit, Ubuntu, om als representant van Linux in het boek te behandelen.

Maar liefst een heel hoofdstuk, het op één na laatste, is gewijd aan het zoeken naar hulp bij eventuele problemen, toegespitst op de Nederlandse situatie. Heel nuttig! Ook iets wat je in de meeste boeken nauwelijks zult vinden.

De opmaak komt prettig over, met in de buitenste kolom in lichtgrijs uitgevoerde tekstvakken met allerlei weetjes en tips buiten de lopende tekst om. Jammer is wel dat veel schermafbeeldingen slecht leesbaar zijn, ook al geven ze wel een indruk van wat de gebruiker voor ogen krijgt.

Voorts komen er verscheidene slordigheidjes in het boek voor, waaronder spelfouten. Op bladzij 91 staat bijvoorbeeld een uitgewerkt find commando, dat helaas niet werkt omdat er een optie '-3' te veel in staat.

Het boek is bedoeld om mensen in te leiden in het gebruik van Ubuntu als representant van Linux. Het is dan ook vooral geschikt voor beginners. Vrijwel

alle aspecten van het gebruik van een computer met Ubuntu komen wel aan de orde, maar het boek gaat nergens diep op in. Daarom ook is het een handzaam boekje geworden.

De term Ubuntu is afkomstig uit de Bantoe-talen in Zuid-Afrika en gaat over medemenselijkheid.

Kanttekeningen

Kanttekeningen heb ik vooral bij een aantal punten uit de inleiding, en daarnaast nog een paar bij de rest van het boek.

Wie maakt Linux?

In de inleiding wordt onder het kopje 'Wie maakt Linux' gesteld dat Linux valt onder de Open Source licentie. Wel, de licentie is er niet. Het gaat namelijk niet om één, maar om allerlei Open Source licenties.

Ze worden beheerd door het Open Source Initiative (<http://opensource.org/>). De meest gebruikte is de GPL (GNU General Public License), die weer twee

versies heeft: 2 en 3, waarvan nummer 3 enkele punten aanscherpt waarmee in versie 2 nog geen rekening was gehouden, zoals het effect van patenten.

Het belangrijkste kenmerk van de GPL is wederkerigheid: als je onder de GPL vallende broncode in je eigen programma gebruikt, dien je dat programma ook onder de GPL uit te brengen. De Linux-kernel valt onder GPL versie 2. Veel andere in het besturingssysteem gebruikte software valt onder versie 3 van de GPL, maar ook andere Open Source-licenties komen voor.

Overzicht Linux-varianten

Voordelen van Linux

Als een van de Linux-voordelen wordt genoemd dat het gratis is. Tevens wordt gesteld: 'Linux-varianten worden gemaakt, onderhouden en ondersteund door vrijwilligers, die allemaal vinden dat ...', en dat wekt de indruk dat het louter vrijwilligers zijn die Linux-varianten maken, onderhouden en ondersteunen. Nu, dat is al lang niet meer zo.

Lang niet elke Linux-variant is geschikt ...

De verdere ontwikkeling van Linux, zijn applicaties en distributies, wordt grotendeels uitgevoerd door betaalde krachten in dienst van, of ondersteund door, allerlei organisaties en bedrijven, waaronder vele bekende namen, zoals IBM, Intel, Google en zelfs Microsoft. Een ander voordeel is, dat Linux ook met oudere, eenvoudiger computers en laptops genoeg neemt.

Inderdaad, maar het is wel zaak om dan een Linux-variant te kiezen die minder eisen aan de computer stelt dan de mainstream-distributies doen. Lang niet elke Linux-variant is geschikt voor oudere computers en laptops.

Het boek stelt dat Linux zo robuust is gebouwd dat virussen er zelden of geen vat op kunnen krijgen. Inderdaad, maar veel hangt ook af van de gebruiker. Het is helemaal niet zo moeilijk om Linux wijd open te zetten voor allerlei digitaal gespuis. Er zijn weliswaar nauwelijks virussen voor Linux, maar dat zou kunnen veranderen als meer mensen Linux gaan gebruiken en daarin net zo onzorgvuldig met veiligheid omgaan als ze nu in Windows doen, ook al is dat in Linux wel moeilijker.

Android-malware neemt nog steeds toe

Zo is bekend dat ook voor Android - dat ook op Linux is gebaseerd - het aantal virussen aan het toenemen is.

Nog niet iets om je voor een standaard Linux zorgen over te maken, maar wel iets om in de gaten te blijven houden. Als laatste voordeel wordt genoemd dat uw privacy is gewaarborgd omdat NSA etc. geen achterdeurtjes in de software kunnen inbouwen zonder tegen de lamp te lopen. Klopt, maar een Linux-systeem kan nog steeds worden gehackt als de beveiliging niet op orde is. Zorg dus dat er een firewall draait, er goede wachtwoorden worden gebruikt, etc.

Nadelen van Linux

Als eerste nadeel wordt genoemd dat Linux geen leverancier heeft, zodat u bijvoorbeeld geen verhaal kunt halen in geval van schade door onjuiste werking.

Dat klopt als het gaat om van het internet gedownloade gratis varianten van Linux, maar er zijn ook commerciële varianten, gericht op bedrijven, die wel degelijk een leverancier hebben die voor de goede werking aansprakelijk is.

Red Hat Enterprise Linux: een van de commerciële softwareproducenten.

En zeg nou zelf: kun je als gewone consument verhaal halen op Microsoft als Windows niet naar tevredenheid werkt?

Novell SuSE Linux Enterprise

Een tweede nadeel zou zijn dat er geen centrale helpdesk is die u bij problemen verder helpt. Klopt, maar ook hier geldt voor de commerciële Linux-varianten een uitzondering.

Als derde nadeel wordt genoemd dat er zoveel varianten van Linux zijn dat je door de bomen het bos niet meer ziet en het moeilijk wordt om een boek over Linux te schrijven dat aan het merendeel van de Linux-varianten recht doet.

Een voorbeeld daarvan is dit boek. Het beoogt een boek over Linux te zijn, maar er is gekozen voor Ubuntu. Ook al is Ubuntu zeker niet representatief voor Linux, is het een te verdienen keuze. Dat het specifiek om Ubuntu gaat, merk je vooral in de eerste drie hoofdstukken, waarin de installatie, de grafische werkomgeving en de configuratie worden besproken.

Veel van de zaken die hier de revue passeren gaan ook in andere distributies en/of werkomgevingen ongeveer zo, maar toch wel anders.

Mandriva, een der vele Linux-distro's

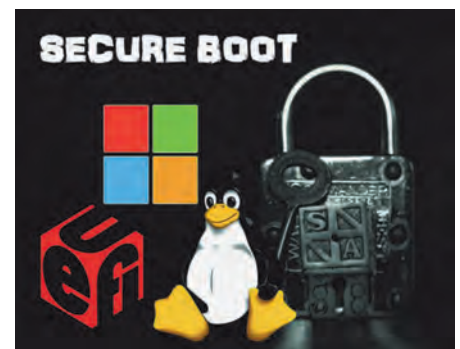
En dat kan een probleem zijn voor wie niet zo bedreven is in het bedienen van een grafische interface. Dus eigenlijk is het niet een boek over Linux, maar een boek over Ubuntu.

Tja, het ontstaat van al die varianten is nu eenmaal een gevolg van het feit dat Linux een open ecosysteem heeft. Een groot voordeel daarvan is, dat zo de weg wordt vrijgemaakt voor allerlei gespecialiseerde Linux-varianten en ondersteuning van kleine talen, die je bij een commerciële aanbieder als Microsoft wel kunt vergeten.

Zo wordt bijvoorbeeld in verschillende Linux-werkomgevingen de Friese taal ondersteund. En ook al is het lastig kiezen uit zoveel keuzemogelijkheden, je hebt wel veel meer kans om een systeem te vinden dat precies bij je manier van werken past.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het starten van de computer. Wat daar wordt beschreven is de gang van zaken met een traditioneel BIOS. Jammer is dat niet wordt ingegaan op de nieuwe UEFI- (Unified Extensible Firmware Interface) BIOS, omdat sinds enkele jaren eigenlijk alleen nog maar computers met UEFI worden verkocht.

De MBR is daarbij vervangen door de ESP (EFI System Partition) die meerdere bootloaders kan herbergen. Eén element van UEFI, Secure Boot, kan bij installatie van Linux zelfs voor hoofdbreken zorgen. Gelukkig kan Secure Boot (nog) worden uitgeschakeld.

Hoofdstuk 5 gaat over het terminalvenster. Ik vind het jammer dat daarin niet de onvolprezen Midnight Commander wordt genoemd. Dit is een bestandsbeheerder die qua uiterlijk lijkt op de vroegere Norton Commander in DOS, maar veel krachtiger is. Eigenlijk onmisbaar in een terminalvenster. Hij moet wel apart worden geïnstalleerd.

Hoofdstuk 7 bevat een compilatie van de meest gebruikte commando's in het terminalvenster. Daar ontbreekt m.i. het commando 'less' voor het bekijken van de inhoud van tekstbestanden. Een groot voordeel van 'less' boven 'cat' is, dat je door het bestand kunt bladeren.

● Simpel sorteren in Word (2010) ●

Kees van der Vlies

Tips over het opmaken en sorteren in het tekstverwerkingsprogramma MS Word.

Dit artikel verscheen eerder in **CompuLinks**, het tijdschrift van de HCC!SeniorenAcademie. Met dank aan de auteur, Kees van der Vlies.

Als u in MS Word een rij namen of getallen wilt sorteren, zijn daar ruime mogelijkheden voor. Welke u het beste kunt gebruiken, hangt af van de grootte en de indeling van het bestand. Nu de meest eenvoudige wijze van sorteren: het op alfabet zetten van een reeks woorden. Voorbeeld: de namen van de leden van het mannenvereniging Toffe Peer.

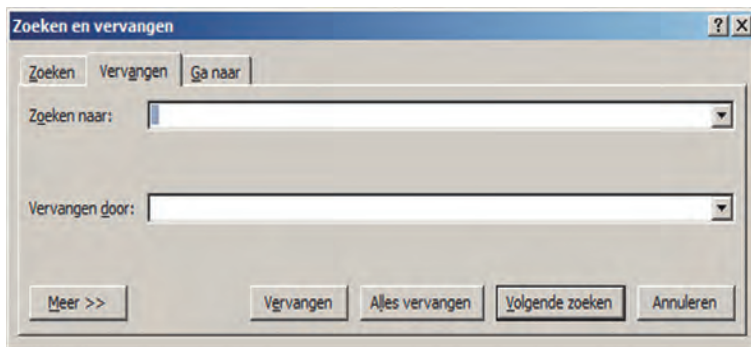
Piet, Klaas, Egbert, Willem, Joost, Lodewijk, Rein, Casper, Oscar, Herman, Dennis, Felix, Umberto, Jaap, Arie, Jan, Reindert, Adri, Xander, Karel, Gerard, Martin, Hans, Wilco, Valentijn, Zacharias, Bob, Dick, Igor, Nico, Quintus, Youp.

Deze lijst moet op alfabet gesorteerd worden. De opsomming is zoals boven, dus geen rij of

tabel. De truc is er eerst een kolom van te maken. Dus een rij onder elkaar.

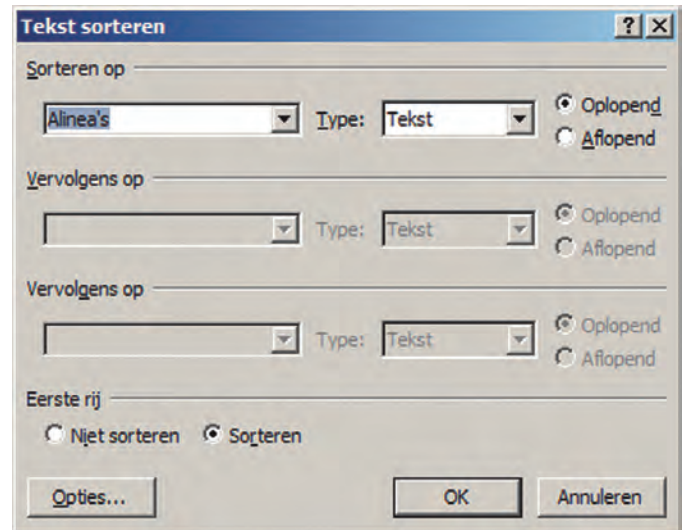
Omdat we de komma's zonder spaties gaan gebruiken als scheiding, verwijderen we de spaties eerst via 'Bewerken → Vervangen' (Ctrl+H).

1. Selecteer de opsomming en vul bij 'Zoeken' naar een spatie in. En omdat die spatie alleen maar verwijderd moet worden, vullen we bij 'Vervangen door' niets in. Zie afbeelding 'Zoeken en vervangen'.

2. Klik op 'Alles vervangen', maar laat vervolgens niet de rest van document deze bewerking ondergaan. Dus het blijft beperkt tot de selectie!
3. Nu staan de namen alleen maar gescheiden door komma's achter elkaar.
4. Nu de tweede trap. Selecteer opnieuw de namelijst.

- Kijk in het lint Start bij Alinea(-opmaak) naar het sorteersymbooltje.
- Klik erop en dan verschijnt het sorteervenster:
- zie afbeelding 'Tekst sorteren'; in de volgende kolom. Standaard staat dat op Alinea's als eerste sorteercriterium. In dit voorbeeld kan geen tweede of volgende criterium (Vervolgens op) ingevuld worden. Onderaan bij Eerste rij kiest u voor Sorteren.
- Met OK wordt de lijst in alfabetische volgorde gezet.

Mocht u nu nog de oorspronkelijke wijze van opsomming, maar nu gealfabetiseerd, terug willen, dus met komma's en naast elkaar, dan doet u dit weer met Vervangen in omgekeerde richting. Bij Zoeken naar vult u nu ^p in en bij Vervangen door: ; (komma + spatie). Bevestigen met OK. En dan staat er:

Adri, Arie, Bob, Casper, Dennis, Dick, Egbert, Felix, Gerard, Hans, Herman, Igor, Jaap, Jan, Joost, Karel, Klaas, Lodewijk, Martin, Nico, Oscar, Piet, Quintus, Rein, Reindert, Umberto, Valentijn, Wilco, Willem, Xander, Youp, Zacharias.

Het gaat hier om een simpele opsomming. Voor het sorteren van meer (lees: 'andere') gegevens per regel (bijvoorbeeld een adressenlijst) moet u de **tafel**functie gebruiken.

U weet dat sorteren niet alleen alfabetisch is; ook een verzameling *numerieke* gegevens kan op dezelfde wijze (oplopend of aflopend) gesorteerd worden, mits die een uniforme notatie hebben. Decimale punt en decimale komma kunnen niet door elkaar gebruikt worden. En als het om maten gaat, moet ook de notatie daarvan eenduidig zijn, dus geen cm, m en km door elkaar. Dat spreekt, hoop ik, vanzelf.

Eveneens zal het u bekend zijn dat met spreadsheets en databases veel complexere sorteer- en zoekacties mogelijk zijn. De resultaten kunnen geïmporteerd worden in of gekoppeld worden aan een Word-document.

Ten slotte nog even het volgende:

Elke opsomming als deze is gebaseerd op *alinea*scheidingen. Dat betekent dat de hele regel of zelfs de hele alinea als één item wordt beschouwd. U kunt dus zeker wel meer dan één woord daarin hebben staan. Word rangschikt toch alleen maar als in een woordenboek. U kent de volgorde: eerste teken, dan tweede teken, enz. Ook spaties en leestekens zijn tekens.

Als u dus een lijst met meer gegevens wilt sorteren, kan dat, mits die gegevens in dezelfde alinea staan. Er wordt toch alleen maar naar de eerste tekens van de alinea 'gekeken'.

Een alinea wordt gemaakt door een druk op de Enter- of Returntoets.

Wilt u weten waar een alinea ophoudt, dus waar een volgende begint, gebruik dan Ctrl+Shift 8 (met het sterretje). Of de knop ¶ in de Alinea-sectie van het Start-lint: (on)zichtbaar maken van niet-afdrukbare tekens.

Met een nieuwe regel beginnen, maar in dezelfde alinea blijven, kan door geen harde return te geven, maar door Shift Enter te typen. Bij de niet-afdrukbare tekens ziet die er dan zo ← uit.

Tabellen bieden veel meer sorteer- en opmaakmogelijkheden, maar zijn iets moeilijker.

Een Word-tabel opmaken en sorteren

Voor het sorteren van een rij (kolom) gegevens heeft Word een zeer eenvoudige manier. Die werkt met de sorteerknop in het lintmenu Alinea: ↕

Voor een sortering van meer gegevens per regel is de tabel-functie de beste werkwijze. Eerst de gang van zaken bij het (op)maken van een tabel.

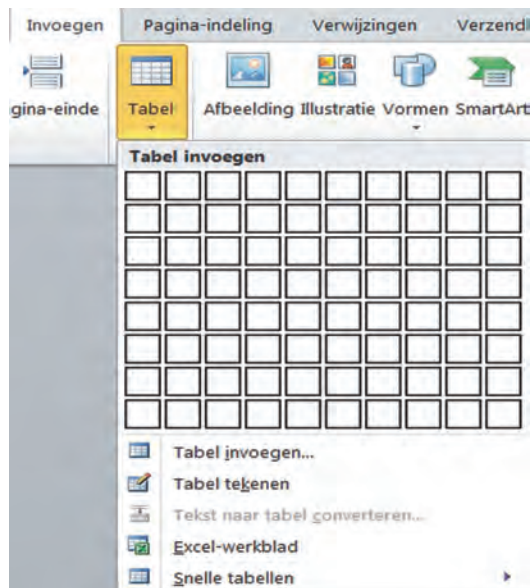
Om een tabel te maken staan verschillende wegen open:

- het formulier (via Verzendingen → Adressen selecteren → Nieuwe lijst typen); eigenlijk is dit een Microsoft Access (database)-tabel maken
- de tabel (via Invoegen → Tabel → Tabel invoegen)
- een tabel maken van een lijst die met tabstops is ingedeeld

Omdat het maken van Verzendingen een apart verhaal is, behandel ik dat in een apart artikel. Het klassieke voorbeeld is natuurlijk de naw-lijst (naam-adres-woonplaats). Dat kan op de volgende wijze.

De tabel-functie van Word

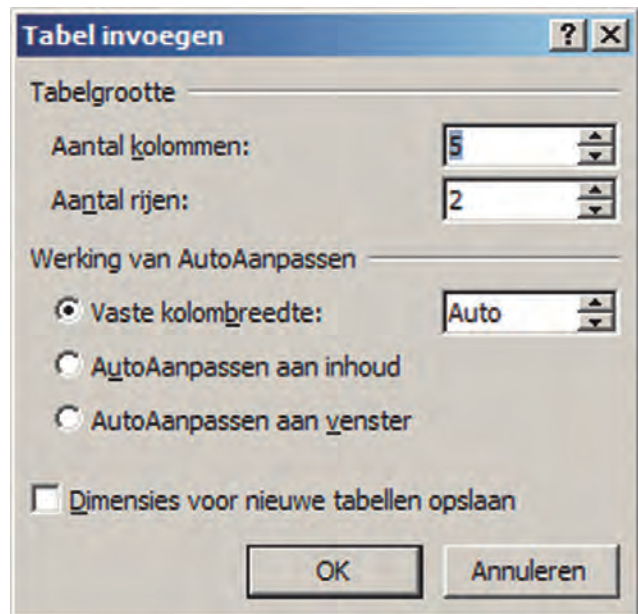
1. Zet de cursor in uw document op de plaats waar u de tabel wilt hebben en klik op de linttab Invoegen (rechts van Start) en kies daar Tabel.

2. Dan gaat het snel. Er komt een blokjesvel tevoorschijn, waarover u met de muis kunt slepen om het aantal rijen en kolommen te kiezen. Bij loslaten van de muisknop staat de tabel meteen in de tekst. Ik heb al iets ingevuld in de cellen.

Kolom A	Kolom B		
Rij 3			
Rij 4			
			Laatste cel

U kunt ook kiezen in het menuutje voor Tabel invoegen. Dan ziet het er zo uit.

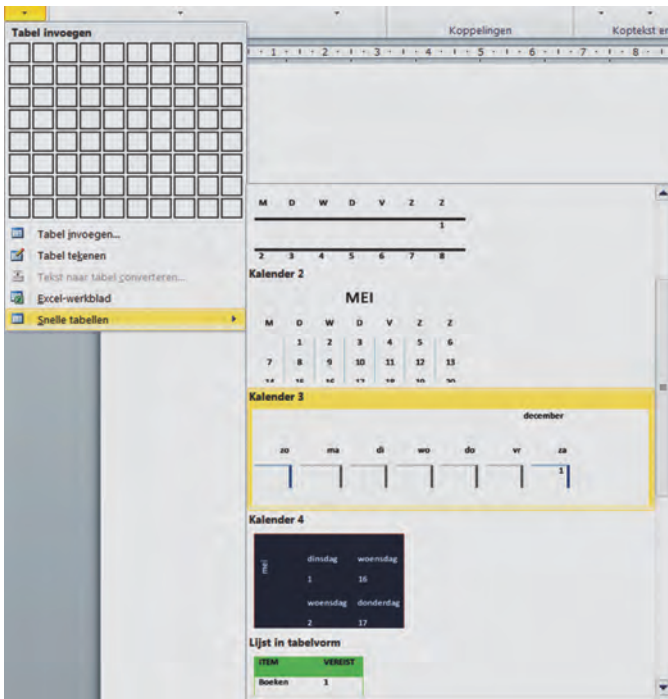
Daarin kunt u uw wensen opgeven. Later kunt u te allen tijde nog aanpassingen doen. Zo wordt het aantal rijen automatisch uitgebreid als u met de tabtoets in het laatste vak (cel rechts onderaan) klikt. Kijk ook nog naar het bovenuitspringend tabblad Hulpmiddelen voor tabellen, dat verschijnt als de cursor in een tabel staat. Dit extra tabblad heeft twee ondersecties: **Ontwerpen** (voor de vormgeving) en **Indeling** voor de opmaak. Zie de onderstaande afbeeldingen.

Bestudeer de functies van de balken en experimenteer ermee. Veel wijst zich vanzelf: stijlen, arcering, randen, lijnen, of: invoegen, samenvoegen, splitsen, hoogte, breedte, uitlijning, sorteren.

Vormgeving met Snelle tabellen

Bij het linttabblad Invoegen is onder het item Tabel te zien hoe een tabel ingevoegd kan worden. Zie de afbeelding eerder in deze uitleg. Op de afbeelding is ook de keuze Snelle tabellen zichtbaar.

Het gaat om een aantal modellen van tabellen die kant-en-klaar aangeboden worden: kalenders bijvoorbeeld. Scroll door de lijst om te zien wat er in de aanbieding is en neem eens een proef.

Handig als u een persoonlijke kalender wilt maken voor uzelf of een familielid, bijv. met verjaardagen, vakanties, foto's of 'wijze spreuken'. De modellen (sjablonen) zijn volledig aan te passen.

Over vormgeving van tabellen is natuurlijk nog veel meer te zeggen. Hier wil ik nu het sorteren in een tabel behandelen.

Sorteert u maar!

U maakt een tabel, bijv. met naw-gegevens en misschien extra kolommen voor meer details. Er hoeft nog niets geordend te worden, als de gegevens per regel (rij) maar kloppen. Als er al een eerdere ordening heeft plaatsgehad, kunt u nieuwe gegevens (rijen) gewoon onderaan bijvoegen. Die worden bij de eerstvolgende sortering keurig op hun juiste plaats gezet. Maar ... **Sorteer nu nog niets!**

Sla voor de zekerheid het document (de tabel) op, in de vorm die u hebt aangemaakt, onder een andere begrijpelijke naam met Opslaan als Er zijn dan twee versies van het bestand: één met de oorspronkelijke naam en een kopie met de nieuwe naam. Als er dan iets misgaat, hebt u een reservekopie om op terug te vallen.

Sluit Word en open dan het bestand dat u in eerste aanleg hebt gemaakt, om mee verder te gaan. Dus niet met de kopie verdergaan.

Dit advies geldt alleen voor belangrijke documenten / tabellen. Bij experimenten is het niet meer dan een leerzame bijkomstigheid.

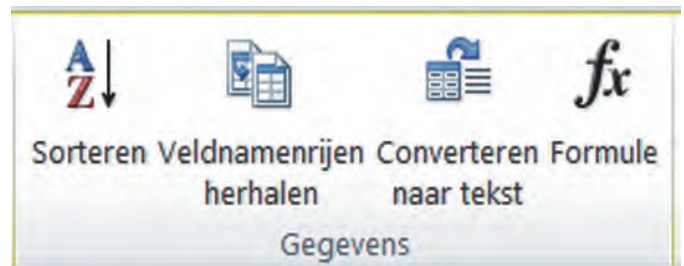
Nu gaan we aan het eigenlijke sorteerwerk beginnen

Selecteer de regels van de tabel die gesorteerd moeten worden of selecteer de hele tabel. Kopregels worden niet meegesorteerd als ze het kenmerk kopregel of kolomtitel (Veldnamenrij) hebben gekregen. Een veldnamenrij (kop-regel) wordt bovenaan elke pagina herhaald als de tabel zich over meerdere pagina's uitstrekt. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat die regel door sortering ergens in het midden van de pagina terecht komt. U kunt een veldnamenrij creëren door bij Hulpmiddelen voor tabellen en daarin tabblad Indeling te kiezen en rechts op 'Veldnamenrijen herhalen' te klikken.

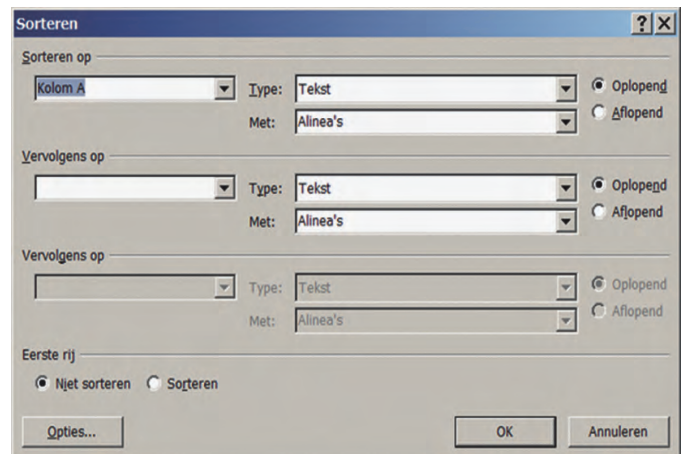
Er zijn twee wegen om sorteren te bereiken. De ene is bij het linttabblad Start in de sectie Alinea.

De andere is met de cursor in de tabel - als bovenaan het scherm Hulpmiddelen voor tabellen zichtbaar wordt - het tabblad Indeling te kiezen. *Dezelfde procedure* als zojuist beschreven en dan op A-Z Sorteren te klikken.

Het venster Sorteren opent zich. Zie de afbeelding.

Is de als zodanig gemerkte Veldnamenrij in de selectie meegenomen, dan verschijnen de namen daarvan in de eerste drie sorteercriteria. Anders wordt alleen het kolomnummer genoemd. Merk op dat links beneden (bij Eerste rij - dus eigenlijk een Veldnamenrij) Niet sorteren gekozen is, wanneer er sprake is van een kopregel. Kies je eraan voor 'Sorteren'; dan verschijnen de kolomnummers alsnog.

Door op het driehoekje ▼ rechts van de invulvakken van 'Sorteren' te klikken, krijgt u de keuzemogelijkheden in de gekozen tabel te zien. De bovenste keuze zal als eerste sorteercriterium gekozen worden. De keuze (weer met ▼) bij 'Vervolgens op' komt op de tweede plaats en de daaronder te maken keuzen op de derde en volgende plaatsen. Deze vervolgkeuzen spelen alleen mee als er gelijke voorgaande vermeldingen gevonden worden. Bij identieke achternamen kunt u dan bijv. de voornamen als tweede sorteercriterium opgeven.

Rechts kan nog gekozen worden voor oplopend of aflopend. Dit werkt alfanumeriek. De andere keus (Alinea's) blijft nu onbesproken. Ook de knop Opties onderaan laten we buiten beschouwing.

Wie daarover meer wil weten; kan de helpfunctie oproepen. Voor een relatief eenvoudige sortering zijn die nu niet van belang.

Klik na invulling rechts op de knop 'Sorteren' en heel snel wordt de sortering uitgevoerd. Controleer alles nog even. Het kan slim zijn elke rij (regel) van de tabel een eigen nummer te geven in een aparte kolom. Dan kunt u daarmee checken of de sortering juist verlopen is. Dat kan een lidmaatschapsnummer zijn, waaraan u desgewenst extra codes toevoegt: M voor man, V voor vrouw, N voor niet bekend. Ook kunt u rijen een achtergrond- of letterkleur geven om onderscheid te maken.

Van sorteren naar zoeken

Met sorteren wordt ook sneller zoeken mogelijk. Zo kunnen groepen gemaakt worden; althans als die een eigen kolom hebben; bijv. m of v ; of, als het geboortjaar in een aparte kolom is geplaatst, kan op leeftijd gesorteerd worden.

Ook kan bijv. op lidnummer, contributie (betaald of niet betaald), deelname aan of resultaten van een wedstrijd of test, proefwerk- of rapportcijfer geordend worden. Kortom, alles wat u in de tabel de moeite van een aparte kolom waard vond.

Zelfs rekenfuncties zijn beschikbaar; wanneer u die nodig mocht hebben (bijv. bij termijnbetalingen, gemiddelden, enz.). Kijk bij Hulpmiddelen voor tabellen tab Indeling; rechts ziet u f_x (formule) staan.

Naast sorteren zijn er zoekfuncties. Die kunnen ook per kolom worden uitgevoerd.

Bij grote tabellen kunnen zoekfuncties te verkiezen zijn boven sorteerfuncties. Vaak zult u toch niet voor elke zoekactie de hele tabel willen sorteren. Maar het kán wel. Bij zoeken wordt er niets in de tabel veranderd, bij sorteren wel. Zoeken kan met de algemene zoekfunctie Ctrl+F. Als u alleen in de tabel wilt zoeken en niet in de rest van het document, selecteert u de tabel of kolom en roept u daar de zoekfunctie op, dus gewoon Ctrl+F. Op het scherm verschijnt **Navigatie**.

De Navigatie is een aparte verticale balk naast het document en heeft enkele mogelijkheden waarmee u misschien ooit uw voordeel kunt doen. Nú is het een kwestie van zoekwoord of zoektekens invullen en kijken of het resultaat bruikbaar is. Het zoeken kan herhaald worden tot het einde van de tabel óf van het document. De Navigatiebalk kan ook geopend worden door in het linttabblad Start rechts bij de verrekijker **Zoeken** aan te klikken. Grappig is dat het intikken van het zoekwoord meteen al vindplaatsen oplevert en een getal dat aangeeft hoeveel plaatsen met het (deel van het) zoekwoord al gevonden zijn. De gevonden zoekwoorden worden **geel** gemarkeerd.

Navigatie is meer dan zoeken alleen; u kunt snel een overzicht van uw document krijgen en koppensnellen. Daartoe kijkt u bij de symbooltjes op de tabbladen van Navigatie. Over Navigatie kan een heel artikel geschreven worden.

*Succes!
En dat u ze allemaal maar op een rijtje mag houden.*